

Draugai, skaitykit ir platinkit. "Kova"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis.

LIETUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 19.

Philadelphia, Pa. 7 d. Gegužio [May] 1909 m.

Met. V.

Nekaltųjų Kartuves Laukia.

(Lapas į Naujosios Inkvizicijos Istoriją).

Visiems gerai žinoma, kaip tankiai karės teismai nubaudžia mirtimi visai nekaltus žmones, ir, tik nugalabijus kokį jaunikaitį, paaiškėja, kad tai ne jo buta, — suranda tikrąjį kaltininką... Visiems žmonėms lemta apsirikti, dėlto yra labiau pateisinamas daiktas, jei budeliai budami, persitikrinę esant «prasikaltusiam» kokia nors įtariama ypatą, nuteisia jį mirtimi, bet neatleistinas prasikaltimas tų caro tarnų, kurie norėdami pragarsėti, gauti aukštesnę vietą, dovaną, medalį ar «šviesiausiojo» pagyrimą, arba atkeršyti įkyrėjusiems savo priešams — tyčia, pagal išaukšto išdirbto sumanymo, apkaltina žmones visai tuose darbuose nedalyvavusius; apgavimais, papirkimais, nugirdymu, kankinimais, grąšinimu, katonga priverčia nieko nežinančius kartais visai dorus žmones liudyti taip, kaip budeliai liepia, kad prazudyti išanksto nuziūrėtas ypatas. Daug tokių bylų jau buvo Lietuvoj, daug visai nekaltų žmonių, nežinojusių už ką kankinasi kalėjimuose. Kiek nekaltų ypatų sukisio į kalėjimus Ukmergės pav. viršininkas Markovas su savo tarnais Šematurovu, Azovkinu, Nikolajevu, Kovalievskiu, — jau nekartą buvo laikraščiuose rašyta; teipgi žinoma, kaip jie liudininkus papirkinėjo, grąsino jiems... Neseniai ir dumoj buvo pakeltas klausimas, kaip neteisingai buvo apkaltintas buvęs antrosios dumos atstovas A. Povylius da su keliais šiaulių žmonėmis

už tai, buk apiplėšę notaro kontorą Šiauliuose. Šitame atsitikime aukštesnėji valdžia neįtikėjo šiaulių policijai ir žandarams ir liepė paliuosuoti suimtuosius.

Bet panašūs apkaltinimai da išrodo ne teip begėdiškais sulyginus su apkaltinimu suviršum 20 žmonių už kalinių paliuosavimą Suvalkuose. Drąsus, gerai apgalvotas ir nusisekęs užpuolimas 1906 m. Kovo 4 (n.st.) ant Suvalkų kalėjimo ligonbučio, — nedavė ramumo Suvalkų policijai, dveji metai šnipinėjimų jokių vaisių neatnešė, — užpuolikai kliaurai žemę nulindo. Tada Suvalkų politkasteris sumanė; patraukti atsakomybėn ir visai nekaltus žmones, kad tik padaryta «piktadarybė» dykai nenueitų. — Užpuolimas ant kalėjimo ligonbučio, kaip paduoda s. d. laikraštis «Naprzd», buvo padarytas tuo tikslu, kad paliuosuoti politikos prasikaltėlių Hirszmaną; vienoj su Hirszmanu kameroj gulėjo ir sergantis politikos prasikaltėlis pasivadinusis Jonu Jaks-Tyru ir da du kriminalistu. Įsiveržę užpuolikai išsivedė Hirszmaną ir Jaks-Tyrą, tiedu kriminalistu progai pasitaikius ir gi išėjo. Kriminalistai greit buvo vėl suimti; Hirszmanas ir Jaks-Tyras dingo; paskui buk tai pasirodę, kad pasivadinusis Jaks-Tyru buvęs ne tikras Jaks-Tyras, tik jo pavarde prisidengęs.

Pavasarij 1907 metų Vilniuj buvo areštuotas vienas lietuvis, jis parodė policijai pašportą, bet policija neįtikėjo tam

\$0.98
\$1.20
\$1.25
\$1.00

\$1.65
\$1.95
\$2.05
\$2.30

ia, Pa. U.

pašportui ir susekė, kad suimtas yra Vincas Mickevičius. Apkaltino jį už prigulėjimą prie L.S.D.P. ir nuteisė trims metams tvirtovėn. Policijai kas žin ko atėjo į galvą, kad pabėgęs iš Suvalkų ligonbučio minėtas Jaks-Tyras esąs tas pats Mickevičius. Mickevičių nugabeno į Suvalkus. Ne užteko policijai apkaltinti Mickevičių tariamojo Jaks-Tyro padarytuose darbuose, — apkaltino jį, kad padėjo užpuolikas įvykdinti aną ginkluotą užpuolimą ant ligonbučio. — Kad byla būtų didelė, garsi, tai reikėjo «surasti» ir pačius užpuolikus; Suvalkų policmeisteris pradėjo suimdinėti žmones; kas tik jo rankon pakliuvo, visus kaltino, kad dalyvavę užpuolime. Suimtiems žadėjo pinigų, girdė degtinę, mušė, kankino, kad tik jie prisipažintų dalyvavę arba pasakytų, kad dalyvavo tie žmonės, kuriuos nurodys jų, policmeisteris. Teip sutverta buvo didelė byla; Mickevičius ir 20 suvišum žmonių iš įvairių miestų, įvairių luomų bus atiduoti karės teismui, jei ne mirties baismė, tai jau tikrai katorga jų laukia. Suimtuosius Lvovo studentą Jaszczoltą ir Vilniaus kurpių Tomaszevskį kaltina, buk jie vadovavę užpuolime. Nors profesorių ir draugų Jaszczolto paliudijimais buvo prirodyta, kad jis tuo laiku niekur iš Lvovo neišvažiuodavo, nors Tomaszevskis prirodė, kad tuo laiku buvo Vilniuj, nieko negelbėjo.

Nėra ko nuo savęs rašyti, kaip policmeisteris rinko «prirodymus» ir «liudytojus» prieš suimtuosius, ir kas do vieni tie liudytojai. Pridursime geriau pačių kaltininkų ir liudytojų prirodymus, — jie veizdžiausiai nupieš visus inkvizicijos metodus, kuriuos šitoj byloj vartojo caro tarnai.

Dokumentas N 1. — Buvau Suvalkų policmeisterio iššauktas iš Kalvarijos, buk tai kaipo liudytojas dėlei užpuolimo ant dvaro Meteliai. Nieko nežinąs atvykau pas policmeisterį, jis pradeda man pasakoti apie užpuolimą ant ligonbučio. Buvęs Suvalkų policijos šnipas Ruczynskis kartu su policmeisteriu paliepė man prisipažinti ir nurodyti į tuos žmones, kuriuos man parodė, bet jų aš visai pirma nemačiau. Kelias valandas policmeisterio ir stražnikų mušė mas, aš buvau priverstas sakyti teip, kaip man liepė ir pasirašyti, kur man nurodė.

Iš žodžių *Jarmolovičiaus* užrašė Tomaszewskis.

Dok. N 2. — Mane suėmė Peterburge ir atvezė Suvalkuosna. Kuomet mane atvezė, mačiau, kad Jarmoloviczius buvo su sumuštu veidu, apsiverkęs. Kalėjimo kameroj policmeisteris paklausė Jarmolovicziaus rodydamas į mane: «Pažįsti tą žmogų?» Tris kartus policmeisteris grąsino Jarmolovičiui kardu, pakol tas verkšlendamas pasakė, kad pažįstąs, nors matyti buvo, kad mato mane pirmą kartą.

Pasirašė *Tomaszewskis*.

Dok. N 3. — Policmeisteriui įtarus aš buvau areštuotas. Manęs paklausė policmeisteris, kas buvo ligonbutyj. Atsakaiu, kad nieko nežinau. Tuomet policmeisteris kišo man pinigus, kad tik aš nurodyčiau į tas ypatas, kurias man prirodys, bet aš nenorėjau neteisingai liudyti. «Jei-gu pats nenorėsi liudyti, tai aš rasiu tokias ypatas, kurios parodys, kad tu buvai ir tie, ant kurių aš pasakysiu». — At-

sakaiu: «Kaip Tamsta nori, bet aš neteisingai neludyčiau. Mane nuvedė kalėjiman. Praėjo dvi savaiti. Kartą ant ko kalėjiman policmeisteris su nepažįstamu man žmogumi liepė jam įsižiūrėti į mane. Tas žmogus pasakė, kad aš buvau ligonbutyj. Pareikalavau iš policmeisterio, kad tas žmogus pasakytų, kaip mano pravardė. Jis nežinojo mano pravardės; tuomet policmeisteris atsikreipė į mane: «Sapiegi, prisipažink, kaltas esi», o tas žmogus pridūrė: «Teip, tai sapiegin». Abu tuomet pasakė, žiną, jog aš nebuvau bet norį, kad parodyčiau į tuos, kurie sėdi. Da kartą pasakiau, kad neteisingai nieko neludyčiau, nes turėsiu prisiekti. Čia policmeisteris sušaukė: «Degtinės! Gerk, Tamsta, degtinės!» ir privertė mane išgerti visą butelką. Išgėrus man degtinę, policmeisteris pasakė: «Šia, pasirašyk!» Aš vienok tvirtinau, kad neteisingai nelidyčiau. Baugino mane užmušią, paskui uždarė į klozetą ir mušė už tai, kad nenorėjau neteisingai liudyti. Paskui atėjo kalėjimo viršininkas, baugino mane rykštėmis ir norėjo tuo priversti pasirašyti. Nesutikau. Tuomet pašaukė sargus ir liepė mane nuvesti į kamerą. Viršininkam sargybiniui liepė pasirašyti, kad aš buvau girtas. (Pasirašė) *Sapiegin*.

Dok. N 4. — ... Kuomet da liuosas buvau, policmeisteris pasišaukė mane ir pasakė, kad aš esu įtariamas kaip dalyvavęs užpuolime ant ligonbučio. Pasakaiu: nieko nežinau. Tuomet policmeisteris pastatė netikrus liudytojus ir jie mane kaip buvo lieptą policmeisterio. Paskui davė man degtinę, kad sakyčiau, ką jis lieps. «Nesibijok, niekas su Tamsta natsitiks, duosiu Tamstai pinigų, pašportą ir rekomendaciją kitą miestą». — Aš nežinojau, ką daryt, bet da tvirtinau, kad nieko nežinąs. Policmeisteris davė man 10 rublių, kad liepė gerti, aš pasigėriau. Sakiau visgi, kad nieko nežinau. Paskui mane nuvedė kalėjiman. Kalėjimo viršininkas su policmeisteriu baugino mane — lupsią nurodė ir vėlinis į kuną kalsią, jei aš nepasakysiąs. Teip man nurodė, kad aš sugriuvau ant kresės; pašaukė sargybinius, Džiubą ir pasakė kankįsią mane; o jei aš sakyčiau, kad kas bus liepiama, tai gausiąs pinigų, busiąs paliuosuotas. Aš nežinojau, ką daryt, bet tina atėjus verkia, sunku buvo. Kuomet pradėjo mane mušti ir liudytojai melagingai liudyti, priverstas buvau pasakyti, kad ir aš pats buvau ligonbutyj ir kitus įpainiojau, bet nebuvau ir nieko nežinau, tik kartojau policmeisterio žodžius. Kas buvo liepiama, tą sakiau, nieko nežinodamas. Kuomet mane atvezė ligonbutin, tai maniau, kad pražysiu.

Paskui vakare policmeisteris ir viršininkas nuvedė mane į kanceliariją ir klausė: «Ar tu buvai?» Aš sakiau, kad nebuvau, tik kaip buvo jįsų liepiama, teip ir sakiau. Tuomet sako: «Pasakyk Jaszczoltui į akis, kad jis buvo». Kaip galėjau pasakyti, nieko apie tai nežinodamas. Kruviai mane primušė ir įkišo į kamerą. Aš nebuvau ir nieko nežinau, bet turėjau prisipažinti buk aš buvau; tą aš nepažįstu ir negirdėjau apie juos.

(Pasirašė) *Adomas Ruczynskis*.

Do k. N 5. — Suėmė mane gegužės 3 d., vakarą pasišaukė mane policmeisteris, pralaidė lig 2½ val. nakties ir prikalbinėjo, kad paliudyčiau, buk visi, katruos man parodys, dalyvavę užpuolime ant lignonbučio; aš atsakiau; tada jis liepė atnešti pančius ir baugino surakšijęs mane. Atsakiau, kad nebijau, nes da nėsu girdėjęs, kad nekaltus į pančius rakintų. Tuomet policmeisteris išsitraukė iš makšties kardą pervėrė juo degtukų skrynūtę ir prikišęs ją man prie nosies, sušuko: «Teip ir su tavim padarysiu, jei nenudysi į tuos, ką aš norėsiu!... Tą sakydamas teip rėžė man 2 sykiu į veidą, kad aš pargriuvau; griudamas sulaužiau kėdę. Šaukdamas policmeisteris pripuolė prie manęs: dabar, girdi, jis galįs mane užmušti, nes esąs tikras parodymas, kad aš šokau ant jo su kede, karo stoviu esant, jis dėlto galįs mane užmušti. Tą sakydamas jis spardė mane kojomis, ketindamas visai mane užmušti, jei aš nesutiksiąs liudyti prieš kai-kurias ypatas (paminėjo Kaganą, Sapięginą, Boraczewskį).

Tuomet sutikau skųsti tik tuos, kurių čia nėra, ir su ta sąlyga, kad nereikėtų to jiems į akis sakyti. Kuomet sutikau, paliovė mane mušęs ir nusiuntė į kalėjimą. Antrytojaus vėl pasišaukė mane ir liepė pasirašyti po protokolū, aš pasirašiau. Neužilgo po to policmeisteris atvedė du nežinomu žmogū ir paklausė, ar mane pažįstą. Atsakė, pažįstą mane, bet paklausti, kaip mano pavardė, negalėjo pasakyti ir vėpsojo viens į kitą žiurėdami. Tada policmeisteris atsikreipė į mane: «Elicer, pasitrauk!» Jie susigriebė ir apreiškė, kad vadinuos aš Elicer; patėmijau, kad vienas iš jų buvo girtas; buvo tai, kaip paskui sužinojau, Ruczynski. Tuo uasi baigė mano tardymas. Kelioms dienoms praėjus policmeisteris pasakė, kad antrytojaus atėjęs tardytojas; liepė sakyti teip, kaip sakiau jam; kitaip nedovanosią man. Dėlto buvau priverstas neteisingai ir jam (tardytojui) liudyti.

(Pasirašė) *Elicer.*

Do k. N 6. — Suėmė mane berzelio 3 d. Berzelio 5 d. tardė mane tardytojas, bet niekas iš liudytojų neparodė, kad aš buvau lignonbuty. Antrytojaus pasišaukė mane policmeisteris ir siulė man dykai geležkelio bilietą ir 25 rub. pinigais, kad tik pasakyčiau, buk aš keturias dienas prieš kalinių paliuosavimą mačiau Jaszczoltą Suvalkuose. Atsakiau, kad jokio Jaszczolto nežinau ir lignonbuty nebuvo. Už tai policmeisteris du syk rėžė man į veidą.

(Pasirašė) *St. Kolodziejski.*

Do k. N 7. — Buvau areštuotas Sausio 7 d., 1908 m. dėlei užpuolimo ant dvaro Meteliai. Kovo mėnesy bevaikščioldamas su Szpinderiu užgirdau nuo jo, buk policmeisteris zadėjęs jį paliuosuoti, jeigu tik jis skųsias kaipo dalyvavusias užpuolime ant lignonbučio tas ypatas, kurios jam busią nurodytos. Aš jam atsakiau: «Kai nežinai tų žmonių, tai neteisingai neliudyk». Neužilgo Szpinderis įskundė visas ypatas, kurios jam buvo nurodytos, pargrižęs iš kanceliarijos buvo girtas, tai patėmijau, nes sėdėjau su juo vienoj kameroj. Neužilgo pašaukė ir mane kanceliarijon ir rodant į žmogų, kurs rukydamas sėdėjo su policijantais, paklausė: «Ar pažįs-

ti tą žmogų? Atsakiau, kad nepažįstu. «O tu, Jarmolowicz, ar pažįsti jį?» — paklausė policmeisteris — «odydamas į mane. «Teip pažįstu. Mačiau jį lignonbuty ir P.P.S. susirinkime», ramiai atsakė anas, be pavardės mano nežinojo, tada policmeisteris pasakė: «Zygmund Czerucki». Jarmolovičius pridurė: «teip, teip». Atsakiau, kad prie jokios partijos neprigulėjau, užpuolime nedalyvavau, nes teturėjau tik 14 metų. Baugindamas 10 metų katėrgos, jis nusiuntė mane į kamerą. Nors Jarmolovičius ir įskundė mane neva dalyvavus užpuolime ant lignonbučio, bet mane tik kaltina už užpuolimą ant dvaro Meteliai, kuriame aš irgi nedalyvavau. Policmeisterio mušimas pasijaikiau dalyvavęs užpuolime ant dvaro, nors visai ten nebuvoau.

(Pasirašė) *Czerucki.*

Do k. N 8. — Buvau areštuotas liepos 8 d. 1908 m. Tardė mane Suvalkų policmeisteris. Apsakinėjo apie kokį tai kalinių paliuosavimą. Kuomet pasakiau nieko nežinąs, atvedė kas zin kokį žmogų, kuris tik pasakė: «teip»; paskui atvedė da vieną žmogų, tas pasakė: «toks buvo ten». Jiems išėjus policmeisteris prikalbinėjo mane prisipažinti, bet kadangi nieko aš nežinojau, tai negalėjau ir nieko pasakyti. Siulė man pinigų, kad tik įskųčiau žmones, kuriuos man nurodys. Kuomet aš atsakiau, tai mušimu ir grąsinimais privertė mane įtarti visai man nepažįstamus žmones.

Rašyta *Olszewskio.*

Do k. N 9. — Žemiau pasirašęs liudiju:

1). Vasaros pradžioj ar pavasario pabaigoj girdėjau bevaikščioldamas po kiemą (kalėjime), kad kalėjimo kanceliarijoj grąsino St. Zubovičiui, vienam iš apskųstųjų už paliuosavimą iš lignonbučio kalinių (str. 309, dal. F, p. 13 ulož. o nakaz.) plaksią rykštėmis, jei nepasakysias, kas dalyvavo užpuolime. Kuomet jis pasakė nieko nežinąs, uždarė jį karcerin. Kanceliarijoj buvo tada viršininkas ir policmeisteris.

2). Kuomet vasarą Jarmolowicz ir Ruczynski pradėjo apsakinėti, kad juos privertė neteisingai liudyti (jų nurodymais areštuota apie 20 žmonių), o pirmasis net padavė skundą dėlei antrjojo savo tardymo svarbiųjų fekalų tardytojui, — juos pasodino į karcerį. Teip pat keletą kartų sėdėjo karceri Vojcielewicz matomai užtai, kad policmeisterio ir kalėjimo viršininko tardomas nedavė reikalaujama parodymų.

3). Kaltinamasis toje byloje Olszewski atvestas iš policijos kalėjiman irgi buvo pasodintas karcerin. Neleido jo išspradzios nei pasivaikščioti, nei į pirtį, o tai dėlto, kad pasakė, jog pirmasis jo parodymas apie studentą Jaszczoltą spēkā iš jo ištrauktas. Bet iš bylos matoima, kad kai kurie parodymai Jarmolovičiaus, Ruczynskio ir Szpinderio (visi jie prispirti buvo liudyti, arba gavo pinigų) yra netikri. Padėkim, darbininką Brzezinskį areštavo pagal pirmųjų dviejų nurodymų, bet mėnesį palaikę turėjo paliuosuot, nes pasirodė, kad kalinius paliuosuojant, jis da tebebuvo kariumenėj; paliuosavo teip pat ir Kovalskį iš Gardyno, nes faktiškai bu-

vo prirodyta, kad tuo laiku jis buvo Gardyne, o areštuotas jis buvo pirmiems nurodžius. Apie prispyrimą, mušimą, degtinę laike tardymų policmeisterio, pranešė tardytojui visa eilė žmonių, tarp kitų ir aukščiau paminėti (išskiriant Szpinderį); tardytojas atsisakė smulkmenas užrašyti į protokolą. Pranešta apie tą ir gubernatoriui, bet jokių tyrinėjimų apie tą nebuvo padaryta.

(Pasirašė) V. Mickevičius.

* * *

Priduoti dokumentai visiems suprantami be paaiškinimų. Kaip ant delno aišku, kad policmeisteris su visa gauja caro tarnų atiduoda karo teisman kruvą žmonių, budamas tvirtai persitikrinęs, kad jie nekalti, kad jis pats sutvėrė jų prasikaltimus.

Skelbdami minėtus dokumentus, mes nepasitikime, kad mūsų balsas prieitų prie caro valdžios budelių, nelaukiame iš jų pasigailėjimo kad ir nekaltųjų; mes tą visą rašom vien tik dėlto, kad parodyti savo draugams ir visai visuomenei, kokiose aplinkybėse reikia gyventi kovotojams su caro valdžia, kiek reikia jiems vargo pakelti kalėjimuose, kaip lengva ir visai nekaltiems žmonėms pakliuti ant kartuvių. Kad žinotų ateinančios kartos, užrašom į istorijos lapą da pluoštą kruvinų biuriųjų caro budelių darbų.

K. Sulimas.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skaitinė yra senojo skaitėliaus, antroji — naujojo.)

Gegužio mėnesis.

25-8—1828 m. Gimė J. Dunan Šveicarijoj, «Raudonojo Kryžiaus» įkurėjas.

26-9—1794 m. Pakarta Vilniuj vyskupas Korvin-Kossakovski už parsidavimą Rusų valdžiai. --- 1905 m. Išėjo 1-sis «Kovos» numeris.

27-10—1863 m. Maištininkų manifestas, pažadąs duoti laisvę visoms šančioms Lenkijoj ir Lietuvoj tautoms ir kalboms.

28-11—1849 m. Revoliucija Badene, Vokietijoj.

29-12--1839 m. Respublikinis maištas Blanqui ir Barbės Paryžiuje.

30-13--1893 m. Apskelbta baumės Lietuvos kunigams už laidojimą stačiatikių.

1 (geg. s.s.)--14--1610 m. Kunigų valdžia užmušė Indriką IV, Prancuzų karalių. --- 1896 m. Per susirinkimą darbininkų draugijų atstovų priimta pirmasis Liet. Soc-Dem. Partijos programos. ---1899 m. Didieji Liepojaus streikai.

Nėra labiau kankinančio daikto kaip žmogaus vertybės įžeidimas, nėra labiau pažeminančio daikto, kaip verguvė. Žmogiškoji vertybė ir laisvė tai mūsų ypatybės. Tai saugosime jas arba mirsime su vertybe.

Mintis senovės filozofa Cicerio.

Liogiškas žvilgis į darbininkų pasišventimą aukauti savą gyvastį kovoj su kapitalu.

Manę pažįstantieji draugai žino, kiek aš priešingas terorizui betaktiškiems darbininkų klesos sukilimams, kurių laike ji bene kalingai ankauja daugybę gyvasčių ir trukdo savo organizacijų darbą. Vienok ginčų apie tai čia nevesiu. Svarbiausia mono išduotis—sujieškoti priežastį, verčiančią darbininkus nebrangiai ir vo gyvasties ir žvilktėrėti, ar jie turi liogišką tiesą prie tokio pasielgimą. Jeigu čia pastatysime kokius nors siekinius ir ypatingai to ar kito žmogaus pažvalgas, tai teisybės to klausimo išrisime nebus. Todėl aš pats turiu atsinešti į jį bešališkai, visai nesitakant su savo marais.

Ir teip, pradėsiu.

Darbininkas, ačiū jo padėjimui, yra tavoras kapitalistų rinkoje. Ir galima pirkti, o neretai ir parduoti (tėvai tankiai atiduoda) į darbą savo vaikus, vienas kapitalistas kitam savo darbininkui). Žinoma, tankiausiai jis pats savę parduoda, bet skirtumas nedidelis ir tai tik pardavimo formoj. Jeigu teip, o abejonės tame būti negali, tai pasilieka užklausti: kaip šitas tavoras (darbininkas) turi būti brangus? Męs žinome, kad rinkos kaina už tavorą nieka da artima jo vertybei. Pinigai yra toks-pat tavoras, kaip ir visi kiti, todėl už juos galima viską pirkti. Bet dėlko negalima už centą nupirkti tiek tavorų, kiek už dolerį? Dėlto, kad dolerio padarymui suvartota šimta sykių daugiau darbo, negu padarymui cento. Tas pats žmogus dolerių padarys dešimtį sykių greičiau, negu dešimtį dolerių. Jeigu išmesime vardą, «pinigas», kura tankia paslepia tikra dalyko supratimą, tai pamatysime, kad rinkoje da lijas žmonės lygiais patarnavimais. Dėkvojant skaitlingam karkio nors tavoro pasirodymui ant rinkos ir pardavėjų konkurencijai tavorų kaina puola. Jų išdirbėjai persitikrina, kad lygus atlyginimo už savo triusą negauna, dėlto meta savo amatą ir pradeda išdirbti tokius tavorus, kurių kaina da nenupuolė žemiau jų vertybės. Tokiu būdu, perdaug buvusinių tavorų skaitlius mažina, kaina jų vėl kyla. Tuomet vėl atsiranda daug išdirbėjų minėtu būdu nupuldo kainą lig to, kad vėl visi meta tą amatą. Panašus atsikartojimas neturi rubežių kapitalistiskoj sistemoj, lygiai kokis užburtas ratas. Tas pats gali atsitikti su visą išdirbėjų te, jeigu visokių tavorų jau perdaug padaryta: kainos jų nupulda labai žemai ir tai da nevisus išperka.

Ką aš pasakiau apie negyvus tavorus, tą patį galima atkartoti apie gyvus—darbininkus. Čia klausimas neina apie pridedamąją vertybę, dėlto jos netaisysime (kad vėl Julijus galėtų kritikuoti), o pažvelgsime į mokesčių už darbą, kuri ir reiškia kainą už tavorą—darbininką. Priduodamoji vertybė, tai jau neįvengtina kapitalizmo tiesa, tai drūčiausia pralobimo baknis, už to, suprantama, kad ir kitokios priemonės nedutų vartojamos taigi tikslui. Giedoti vientik apie pridedamąją vertybę—persitakant pozicija: apart jos, yra da ir kitoki klausimai.

Pirmiausiai paklausime, kiek už darbininkų rankas užmoka ma? Rodos, sunku atsakyti, nes mokesčių už darbą nuolat mažėja, tai nupuola. Todėl žiūrėkime į darbininką blaivai—kaip į paprastą tavorą, tuomet suprasime, dėlko teip yra. Kol darbininkų randasi lygiai tiek, kad kaip tik užganėdinti perkėjus tavorais, tol ir mokesčiai už jas stovi ant vietos. Abėnai, darbininkai apmokama tiktai būtinai reikalinga vertybė jo spēkų. Ką tik gimęs kudikis negali dirbti tavorų, kurie reikalingi jo gyvasties palaikimui. Uždirba jam, kaip sakomą pragyventamę tėvai ar kitas. Taigi vaiko išauklėjimui reikia būtinai tam reikalingo tavoro. Jeigu norima išauklėti jį gabesniu, reikia daugiau triuso pridedti, dėlto kapitalistas, samdydamas jį, mokės brangiau. Jeigu vaikas senesnis—reiškia: ant jo padėta daugiau triuso, ir alga už darbą jis gaus didesnę, negu teip pat išauklėtas jaunesnis vaikas. Galų gale, alga suaugusio darbininko lygi įdėtam ir įdedamam

triusui. Pirmoji dalis eina auklėjimui jo šeimos, antroji—jo ties spėkų palakymui. Pasenę ir susigadinę tavorai arba turi mažai kainą, arba nustoja jos. Teippat yra su darbininkais. Tame atvejū žiurima ne į vertybę, o į naudingumą daikto. Viešok kaip greitai šitas daiktas liktų naudingas, teip greit prie nori rinkos stovio jo kaina susilygis su jo vertybe. Da vienas psireiškimai nepraleistinas. Matome, kad įvairūs amatininkai ir inteligentiški darbininkai gauna didesnes algas. Delko! Atsakymas tas pats: apmokama būtinai reikalinga jų spėkų vertybe. Kol išmoko savo amato, reikėjo vartoti produktus, į kuriuos buvo žinomas žmogaus triusas; jokio atlyginimo už savo mokslą ne negavo, bet patys da primokėjo. Daleiskime, kalvis, kol išmoko savo amata, ant visko išleidė 800 dolerių. Suprantama, kad jis tikėtai paprasto darbininko algą turi gauti, bet nekurią dalį ir iš 800 dol., t. y. iš savo mokslo. Jeigu abelnai visus kalvius paėmus išeis, kad kiekvienas vidutiniškai gali da 20 metų dirbti po mokymo, tai be paprastos algos, jis turi da gauti kas metai po 40 dol. O kas yra paprasta alga, mes jau žinome. Ji paprastai lygi tam didumui, kokis reikalingas darbininkui jo spėkų palaikymui šeimos auklėjimui.

Jeigu mokestis už darbą slinktų normališkų keliu, tai gal tylėtume. Ne teip yra. Visiems žinoma, kad tavorų kaina ant rinkos buna tai aukštesnė, tai žemesnė už tikrą jų vertybę. Kada kapitalotojų skaitlius didelis, tad jie varžosi už tavorus, pakeldami ant jų kainą; atžagariai, kada siulytojų tavorų daug, o reikalautojų mažai, tada kyla varžytinės tarp pardavėjų ir kainos už tavorą nupuola žemiau jo tikros vertybės. Teip-pat su darbininkais yra. Kada jų nedaug, o kapitalistams reikalingos išdirbystę jų rankos, tada vienas moka didesnę algą už kitą. O kaip tik ant kokio tavoro atsidaro reikalavimas, teip greitai skubinama jo pristatyti. Pakilus darbininkų algai aukščiau būtina reikalingos jų spėkų vertybės, padėjimas jų pasigerina. Mažiau išmiršta suaugusiųjų ir vaikų, pasidaugina ženybių skaitlius. Per tai kartą nuo karto tavoro darbininkų pristatoma vis daugiau, kol, galų gale, nepervirija jie samdytojų reikalavimą. Tuomet prasideda varžytinės tarp darbininkų: vienas parduoda savo spėkas pigiau už kitą, rinkos kaina už tavorą nupuola žemiau tikros jo vertybės. Tokiuose atsitikimuose per daug pasirodžiusių tavorų išdirbystę pertraukiama, kad sumažinti pasiulijimą. Nesunku sumažinti negyvų tavorų skaitlių, bet čia jau reikia naikinti nereikalingus darbininkus! Rečiaus kapitalizmas nē prieš ką neapsistoją. Kada darbininkai negauna algos, kuri būtų lygi tikrai jų spėkų vertybei, tuomet jie ir jų šeimos dvesia pusbadžiu, rēdosi skurdžiai, gyvena bazužėne, nesizēnija ir t. t. Tuomet giltinė su aštriu dalgiu sukinėjasi darbininkų klesoj ir gausiai kerta juos šimtais, tukstančiais! Tokiu būdu susimažina perviršis tavoro darbininkų. Čia vėl samdytojai pradeda varžytis už juos, pakeldami algas. Iš naujo darbininkų būvis pasigerina, skaitlius jų auga. Paskui vėl prasideda tarp jų varžytines, nes reikalavimas šito tavoro sumažėjo arba nepasitūdinio sulgy pasiulijimų pasidauginimu. Ir vėl turi mirtis išnaiškinti «atliekamus» darbininkus. Kaip matote, algos kėlimas ir naikinis smagumas iš to paskui skaudžiai keršija proletarijatu. Ir dar šiaip, ar teip darbininkas sukinētusi, o jo užmokestis už darbą priartinama prie tikros jo darbo spėkų vertybės. Veikia tame konkurencija. Todėl nestebėtina, jeigu žinomas socialistas Lassal, išta baisų lošimą pavadino geležiniu užmokesties už darbą įstatymu.

Dabar maž daug susipažinome su darbininko gyvasties padėjimu, pamatėme, jog ji reguliuojama pagal kapitalistiškos išdirbystės būdo receptą.

Yra da kapitalistų valdžios ir pačių kapitalistų nepaprasti užsipuldinėjimai ant proletarijato gyvasties už ką jo atskiri individumai, instinktyviškai (besąmoniškai) pabudinti prie apsigyrimo, vartoja keršto priemones. Bet šitas apsiereiškimas ne teip jau svarbus. Grįšime prie pirmojo.

Kada tarp darbininkų prasideda konkurencija, tada jie gali suprasti, kad jų jau per daug, kad «atliekamus» naikinti giltinė jau atžagsniuoją. Niekas iš darbininkų nežino, katras liks jos auka. Baisios kankynės artinasi. Kiekvienas norėtų jų išvengti, bet kapitalizmas vaistų tam neturi. Jeigu bijoti mirties, tai prisieitų atsisėdus verkti ir drebėti. Prie baisiausių daiktų žmogus pripranta, dėlto ir darbininkai, prieš kuri akis nuolatos stovi kančios ir mirties giltinė, apsipratę su jomis. Nekurie ir jų ramiai sau kenčia ir miršta. Jie nesupranta priežasčių, nes yra užhipnotizuoti kapitalizmu. Kita, teip vadinamoji mažiau ar daugiau susipratusių darbininkų dalis, pažįstanti jų blogo padėjimo faktorius, neatsiduoda ramiam išmirimui, bet stengiasi prašalinti juos. Vartojamos įvairio pramonės. Taktiškai girdžiame juos sakant: «Žut-but-man vistiek pat». Ir ištikro, nepaiso ant nieko per žmogų įstatymus, eina prieš uždraudimus, nebijo kalėjimų, kartogos, kartuvių, kulku! Aštrėniuose atsitikimuose darbininkų minios griebiasi už ginklų ir pačios liedamos savo kraują, mušasi su priešu.

Dėlko jie teip drąsus?

Atsakymas jau duotas aukščiau, tik tų čia pridursiu, jog nuolatine, laipsniška mirtis yra daug baisesnė (ne mišioms. Red.) už staigią greitą. Juk kol adėja žmogų užbadytum, jis daugiau prikentėtų, negu nukertaut jam galvą sykiu. Gyvendantį ekonomiškus klausimus darbininkai aiškiai supranta, kad net ramiausias užsilaikymas laike darbo rankų perviršio nuneš tukstančius aukų iš proletarijato tarpo. Nenorėdami atsiduoti laipsniškoms kančioms ir suprastami, kas yra kaltininkai šios ligos, darbininkai eina ant umos mirties, arba reformų užkariavimo. Tuom aukų skaitlium, kuri tyko nunešti perviršio giltinė, jie bando ant visad prašalinti ją. Jeigu jiems nepavyksta, tai nereiškia, kad jau pralošta. Privatiškos savasties ramsčiai neretai džiugiasi sumušę revoliucijonierius, išnaikinę socialistus. Akli bepročiai! Juk darbo rankų perviršis jau siekia milžinišką skaitlių ir jis atšikartoja vis tankiau. Noromis nenoromis kiekvienas darbininkas verčiamas mątyti, jog jo gyvastis pavojai. Jeigu jis ją išrangina, tai turi įvykinti tokį surėdymą, prie kurio konkurenciją pranyktų, o perviršis atneštų pasilį ir užsiganėdinimą.

Ir teip, drąsiųjų skaitlius vis auga, nes jų są, ponai kapitalistai, išdirbystės būdas valandomis daro mūsų gyvastį už skudurą pigesne! Dėl jos pabranginimo proletarijatas verčiamas aukauti viską.

Du Boiš, Pa. 17. III. 09.

A. Antonov.

Soocialistų lavinimosi programos.

Amerikos Socialist Party pildomas komitetas priėmė šį programą būrodymą, kokių nuoseklumų turėtų dardinkai lavintis soocializmo moksle.

I. Soocializmo ir jo elementų išaiškinimas.

Soocializmas yra tai šios gadynės darbininkų klesoj judėjimas kurio uždavinį yra panaikinti privatišką soocialistų išdirbystę ir paskirstymo įrankių nuosavybę ir vieton jos įvesti kolektyvišką pramonės (industrijos) nuosavybę su demokratiška administracija visų žmonių naudai.

II. Soocializmo filozofija:

1. Proletarijato kilimas ir uždavinai; 2. Soocialistų įrankių išsiplėtojimas; 3. kolektyviškoji nuosavybė; 4. Demokratiška—industrijališkoji ir politiškoji; 5. Ekonomiškas determinizmas; 6. Klausų kova; 7. Pridedamoji vertybė.

III. Soocialistų teorijos išsiplėtojimas.

1. Utopijos soocializmas; 2. Mokslo soocializmas.

IV. Soocialistų programos: 1. Bedarbių parama; 2. Kolektyviškoji nuosavybė pergabenimo ir susinėšimo įrankių ir gamtos turtų; 3. Kolektyviškoji monopolizuotųjų pramonų nuosavybė; 4. Išplatimas publikų turtų; 5. Spaudos, kalbos ir

susirinkimų laisvė; 6. Darbo dienos sutrumpinimas; 7. sąvaitinio atsilaisvimo laikas; 8. Fabriku inspekcija; 9. Vaikų darbas; 10. Gabenimas išdirbių vaikų darbo, kalinių darbo ir neprižiurimųjų fabriku, (S.P. reikalauja, kad tokių darbų vaisių perganenimas būtų kiek galint labiau pasunkintas, tada išnaudojimai liautųsi. Vertėjas); 11. Įvediapdraudimo vieton labdarybės; 12. Mokesčiai mas nuo palaikų (paveldeįstės); 13. Pažangusis mokesstis nuo pelno; 14. Neparubežinotas ir lygus balsavimas vyrams ir moterims; 15. Inicijatyva ir referendum, proporcionalinė atstovybė ir atšaukimo teisė; 16. Senato panaikinimas; 17. Įvedimas referendumo vieton aukščiausio teismo įstatymų onstitucijonališkumo dalyke; 18. Budas konstitucijos pridėjimų; 19. Mokinimas ir sveikata; 20. Įkurimas Darbo Departamento; 21. Teisėjai ir «injunctionai» uždrandimai priešūnijų veikimus; 22. Neapmokamas teismas.

V. Muncipališkiejie sciejalizmo uždaviniai.

1. Muncipališkoji (miestų ir šiaip neprivatishkųjų draugijų) nuosavybės; 2. Muncipališkasis parupinima pieno ir duonos; 3. Gyvulių mušyklos; 4. Gyvenimai ir randos; 5. Mokinimas; 6. Publiškoji sveikata.

VI. Spėcijališki sciejalizmo uždaviniai.

1. Agrikultura (žemdirbystė); 2. profesijonalinė sąjungos; 3. Nedlaivybė; 4. Milltarizmas (kareivystė).

VII. Sciejalistų Partija:

1. Organizacija ir augimas; 2. Propaganda; 3. Politikai; 4. Įstatymleidystės darbavimas; 5. Politiškiejie laimėjimas visose šalyse.

VIII. Knygos: Teorija—«Socialism in Theory and Practice» (Hillquit); «Sciejališkoji Revoliucija» [Kautzky'o]; «Economic Foundation of Society» ir «Development of Socialism» (Loria); «Socialism Utopian and Scienftic» (Engels); «Ekonomika» (to paties); «Kapitalas» (Marxo) arba «The People's Marx» (Deville); «Socialism» (Spargo); «Special Problem of Socialism» (to pat.); «Woman» (Bebelio); «The American Farmer» [Simons]; «The City for the People» [Parsons]; «Collectivism and Industrial Evolution» (Vandervelde); «Tactics and Methods» (to paties); «Socialist at Work» [Hunter]; «Constructive Socialism» [Thompson].

Istoaija—«History of Socialism» (Kirkup) «History of Socialism in the United States» (Hillquit).

Vel Rusijos Vyžunas graibos po Amerika!

Šiuo tarpu į trečiąjį Amerikos didmiestį, Philadelphia, atkreipė savo nagus Rusijos žmogedys, smakas-Vyžunas. Balandžio 14d. ta, po areštuota moteriškė Marė Stranovska (?), lenkė, Rusijos valdžiai skundžiant ją už užmušimą kariumenės paaficeriaus. Balandžio 20d. buvo ji statyta prieš teismą, magistratą, kurio ji su ašaroms meldė, kad neišduotų Rusijos valdžiai, nėra jos tenai neklausysią, tik užmušią... Ji prisipažino teip: keletas kareivių atėję į jos namus areštuot jos vyro už politiškus prasikaltimus. «Viens iš jų kišo prie manes savo rankas ir aš jį nušoviau». Tai buvo apie 5 mėnesiai atgal. Rusijos konsulis prašė teismo palaukt, kol jis susižinosias su Peterburgu ir galėsias pristatyt jos kaltės prirodydu. Bet magistratas Beaton, matyt, per įtekėmę Rudavičios ir Purėno nusisekusių bylų, nelaukė prirodyimų ir balandžio 22d. paliuosavo tą, kaip laikraščiai rašo, mažą moteriškę. Ji puolė ant kelių ir su ašaromis dėkavojo magistratui. Matyt, ne kaip susipratu moteriškė.

Ar šiaip ar teip šitas atsitikimas parodo da kartą, kad turime budėt prieš Vyžuno nagus ir kad Politiškųjų Pabėgėlių Apginėjų Draugija turi gyvuot, tvirčiau organizuotis.

Laisvė pasiekama ne jieškant laisvės, bet jieškant tiesos. Laisvė ne tikslas, bet pasekmė.— Tolstoi.

Kankinių kasos komiteto atsišaukimas.

Broliai!

Daug kartų jau mes prie jus kreipėmės, daug kartų jus ant mūsų balso atsilipepete. Bet dabar, kuomet caro valdžios tarnai dar labai išivyravo ir visokiais būdais persekioja netik kiekvieną laisvesnį pasijudinimą, žodį, bet ir mintį—ras mus, Rusijoje, gyvenimas pasidarė ytin pavojingas. Dėl tų priežasčių su viešu žodžiu ir priversti esame kreipties stačiai prie jūsų. Dalykas tame.

Vienas žmogus (pravardę užtylėsime, nes šnipai gali sužinoti, ir paskui tas žmogus gali atsidurti dar apvertktinesniame padėjime) kuris «laisvės metais» darbavosi ne tik žodžiais, bet ir darbais, kuris begelbėdamas savo draugus-revoliucijonierius nesykį buvo išstatęs savo gyvybę ant pavojaus,—viename tokiam su valdžios tarnais susirėmime, kada jis su kitais draugais norėjo atimti iš kareivių revolucijonierius, tam žmogui peršovė koją ir tada suareštavo. Kalėjimo ligondutyj (daktarai tą koją visai nupiovė [iš klubo]).

Tas žmogus suimtas prieš keletą metų ir nuteistas 12 metų į katgorą. Bet kadangi be kojos, tai laiko jį Vilniaus kalėjime. Kalėjimo vyriausybė su juomi elgiasi labai biauariai, ir neduoda dagi ant lazdų vaikščioti; ir tokiu būdu tas žmogelis turi kentėti neapsakomas kančias.

Kad bent kiek palengvinti šito žmogaus kančias, neatbūtinai reikia įtaisyti teipvadinamą «guminę koją». Tokia koja kainuoja apie 90 rublių. Turime surinkę tam dalykui dar tik 31 rub. 80kap. Tokiu būdu reikia dar apie 60 rublių.

Reikia atsiminti, kad iš bendros «Kankinių Kasos» tiek pinigų vienam žmogui duoti mes nedrįstame ir negalime, nes daug yra žmonių, kuriems ir keletos kapeikų pašelpa būtų gera ir reikalinga, bet kartais ir tų pritrūksta...

Todėl ir kreipiamės dabar prie jusų, broliai, ir tikimės, kad neatsisakysite tam žmogui pagelbėti ir aukausite kokį centą-kitą palengvinimui to seno ir pagarbos užsitarnavusio revolucijonieriaus kančių.

Turime pažymėti, kad pas mus dabar aukas rinkti labai sunku ir pavojinga, o atsišaukti viešai per laikraščius negalima. Visa viltis tik pas jus.

Aukas meldžiame siųsti į redakcijas tų laikraščių, kuriuose bus atspauzdintas šis atsišaukimas, su pažymėjimu «Revoliucijonieriaus kojai».

Kankinių Kasos Komitetas.

P. S. Meidžiame ir kitus laikraščius tą perspauzdinti.

Mok. Pask. Ratelio Reikaluose.

Konstitucija M. P. R. apskelbta «Kovos» N13 š.m. Kiekvienas perskaitęs galėjo apsipazinti su jo įstatais. Kam rupi apšvieta ir gerovė mūsų brolių darbininkų, tas statys sau šventa priederme prisidėti prie Mokslaeivių Paskolės Ratelio palaikymo. Tapti nariais šios draugijėlės nėra jokių sunkenybių, vien išsimoka keletas centų, bet tuomi atliekama labai svarbus ir tikrai progresyviškas darbas. Kas nežino, kaip mokslas svarbią vietą sviete užima? Tauta, kuri tik turi daugiau mokslinčių, yra galingesnė, garbingesnė ir civilizuota vadinama. Mūsų lietuviai jeigu norime susilyginti su kitų pirmėiviškų tautų žmonėmis privalome sekti jų pėdomis, auklėti svieto genijus, mokslo vyrus. M.P. Ratelio tikslu yra paskole šelpiti vien aukštesnius, svietiškus yvairius mokslus einančią jaunuomenę, atsižymėjusią sciejalizmo propagandoj. Sciejalistiškos dvasios draugų vis kas kart pradeda rastis

daugiau, ką m
viens kamuoja
kada pasiseka
nuytęs kvietk
jau neturime l
Mielie broliai ir
gelbėti mūsų br
dinkime jo išd
skaitome 42; k
galime kas mė
ir kitas drauga
nės, rasis ir da
Už tat, drauga
draugijėlė prat

Dar turiu
teto. Iki šiole
mo Komitetas.
pritarėjų, jau i
savystove įstai
ir savystovj Ce
P. R. reikalus.
nizacijos. Iš c
prie M.P.R.
P.R. negalės v
skirti šios ypat
rių, 3) išdinink
Gerbtini draug
atydą ir iki 30
bą. Ypatos di
užims savo viet

F
Amerika
ingtono įstatym
kėlimą. Tas v
Dabar senatorius
jimas, kad būtų
mokesstis turis su
kaipo apie vieti
šaroms jis aiškin
darbininkams. I
kėsties išdas pad
Taigi to darbinin
milijonų dolerių,
mokėt 12dol. tai
jus, atėiviai bu
turtingieje juk j
turtinųjų, tų ge
valdžios kasą t
giai jau jį tas de
jingu amerikiečių
kaip ir republike
pikarus vilnelė.—
nes juk ten — se
bininkų užtarėjo —

*) Ar ne pildom

daugiau, ką mokslo trokšta, bet jo pasiekti nestengia. Ne viens kamuojasi per keletą metų pusbadžiai pramisdams ir, kada pasiseka užbaigti jam mylimą šaką mokslo, jau būna nuytyęs kvietkos ziedas, be sveikatos elgeta ir mėš tokiais jau neturime laimės džiaugtis, nes juos giltinė pasiima sau. Mieli broliai ir sesutės! Kad užbėgti tam, stengkimės prigelbėti mūsų brolius mokslaeivius, rašykimės į M. P. R., di-dinkime jo išdą aukomis ir paskole. Dabar narių M. P. R. skaitome 42; kuopelių turime 4. Jau vienam drg. P. G. iš-galime kas mėnesis duoti paskolės po 10 dol. Randasi jau ir kitas draugas, atsisaukęs į mus. Laikui bėgant, be abejo-nės, rasis ir daugiau panašių draugų, trokštančių paramos. Už tai, draugai, šę-te į talką su savo centais. Kaip šita draugijėlė praturtės, tiek draugų remsime, kiek ištesėsime.

Dar turiu paminėti, kad dar mėš neturime centro komi-teto. Iki šiolei M.P.R. reikalais užsiima Revoliucijos Rėmi-mo Komitetas. Bet kad M.P.R. kaskart randa sau daugiau pritarėjų, jau išsidirbo sau programą ir konstituciją, ir tampa savystove įstaiga, tai mėš privalome iš savo tarpo išsiskirti ir ir savystovį Centro komitetą, kurs pridabos ir ves visus M. P. R. reikalus. Jau mėš negalime buti globoje kitos orga-nizacijos. Iš dabartinio komiteto tik aš viens ir priklausau prie M.P.R. Kiti draugai nepriklauso, taigi ir globėjais M. P.R. negalės visada buti. Į centro valdybą reikalinga nu-skirti šios ypatos: 1) susinešimų sekretorių, 2) turtų sekreto-rių, 3) išdininką ir 4) tris ypatas į veikiamąjį*) komitetą. Gerbtini draugai ir draugės M.P.R., teiksėtės atkreipti į tai atydą ir iki 30 dienai gegužės nuskirti ypatas į Centro valdy-bą. Ypatos daugiausia gavusios balsų nuo minėtos dienos užims savo vietas. — Susinešimai manõ adrisu:

Vincas Černiauskas.

1711 E. Matheny Ave., Springfield, Ill.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Jungtinės Valstybes. Wash-ingtono įstatymleidžiai dabar da vis ginčijasi už akčyžes, už jų pa-kėlimą. Tas vadinas «Tarifo bila» t. y. sumanimas apie tarifą. Dabar senatorius Overman demokratas prie tos bilos įneša pridė-jimas, kad būtų pakelta mokestis ateiviams nuo 4 ant 12 dol. Ta mokestis turis sumažint ateivystę, apie kurią tas senatorius kalba, kaip apie vietinių amerikiečių darbininkų partiją. Kone su a-šaroms jis aiškines, kad ateiviai darą konkurencija amerikiečiams darbininkams. Bet paskiau išvadžioja, kad pakėlus įteivystės mo-kėsties izdas padidįsias 9-niais ar 10-čia milijonų dolerių kas mets. Taigi to darbininkų geradėjo galvoje maišosi: kaip gal jis tikėtis tų milijonų dolerių, jei nori sumažint ateivystę!? Kas negalėsias už-mokēt 12dol. tai to neleis į Ameriką. Tokių būdų, sako sumanyto-jas, ateiviai busià rinkintinai, «geresni» (kad turtingesni). Bet turtingieje juk jokiems darbininkams nėra geradėjais... O antrà, turtingųjų, tų gerųjų nadaug, tai vėla iš ko plauks tie milijonai į valdžios kasą? Bet jei ateivys ir turės su savim 12dol., tai var-giai jau ji tas demokratas pavadiš «rinktiniu» žmogum ir nepavo-jingu amerikiečiams darbininkams. Tiems visiems demokratams kaip ir republikonams darbininkų labas tiek tērūpi, kaip avių kir-pikams vilnelė.— Be abejonės šitas sumanymas gali tapt įstatymu, nes juk ten — senete ir atstovų name nėra nė vieno teisingo dar-bininkų užtarėjo — visi tik Rep. Dem.

*) Ar ne pildomąjį? Red.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Socialist Party Amerikoj.

Partijos tautiškumo jausmas pardaug aiškiai matyti jau ben, iš šito atsitskimo. Kaip jau buvo minėta, S.P. kuopa, susidedan-ti iš finų draugų, Minnesotos valst. įnešė visuotinaį referndumui, kad svetimkalbės socija listų organizacijos galėtų nepriklausomai gyventi šalip vietinių t.y. amerikiečių, angliškai kalbančiųjų kuo-pų. Tą įnešimą parėmė devynios kuopos iš visokių valst. ir vi-sos tik finų, o nė vienos anglų kuopos, arba kitos svetimkalbės or-ganizacijos. Jeigu ir referendume tik finai stos už įnešimą tai bus labai linksmas daly kas...

Pildomasis komitetas hutag paskirt 300 dol. parėmimmui vo-kiečių socialistų laikraščio «Neue Leben», einančiam iš Chicagoš.

Amerikos Vengrų Socialistų Federa-cija per savo referendum išreiškė norą susivienyt su Socialist Party. Federacija susideda iš 25 kuopų su 1,000 pilnų narių — apie tiek. Kuopos gyvuoja įvairiose valstybėse, o daugiausia New Yorko. Pačiam New Yorko mieste yra tris kuopos, čia yra leidžiamas organas «Eloré», redakcija: 1528 Second ave.

Socialist Party «Pavojuje!» «Miners Magazine», Vakarų Kalnakasių Federacijos organas, neseniai rašė, kad S.P. stovinti pavojuje, o jos vadovai to nepaisų. Pavojus esąs tame, kad kas kartas vis tankiau pasirodą grynų ypatų arba privatiškų kompanijų biznio apskelbimai su atsliepiamu: «Compades» («Drau-gai»). Tas da būtų nieko, bet neseniai mat atsitikó toki apskelbi-mai neteisingi, ir rodos, káikurie jais apsigavo.—Dabar veikiama-sis komitetas turi įnešimą, kad dėl spekulacijų nebūtų vartojama-s socialisto vardas ir kad socialistų judėjimas nepavirstų iš-naudojimo ir suktybės šaltini. Be abejo, tą blogumą tuojaus par-tiją prašalīs.

Žydų socialistų (priklausančių prie S.P.) diehraštis «For-ward» (175 E. Broadway, New York) sulaukė 12 metų jubilėjaus. Jis turi 20 puslapių storumo ir 90 tūkst. skaitytojų. Puiku!

Lvovo mieste, Galicijos kovos pabaigoje buvo 3 sis Ukrainie-čių Soc. Dem. Partijos susivažiavimas. Deleгатų buvo 90 iš 22 Galicijos pavietų ir Viennos miesto—Austrijoj iš Rusijos Uk-rainos buvo 2 delegatai, teipgi buvo atstovai lenkų ir čekų Soc. partijų ir žydų skyriaus iš lenkų s.-d. partijos.—Tarp rusinų ap-švietimas neaukščiausia pakilęs: dėl stokos pramonės, dėl nemoky-lumo socializmas negalėjo ikišiol gerai plautis; bet rinkimų per-maina patraukė ir rusinus į politiškąją lauką ir prigelbėjo jų su-sipratimui. Darbininkų sąjungos neseniai pradėjo organizuotis. Soc. Dem. partija jas veda. Jau esą 745 suorganizuotu darbinin-kų Lvove ir 485—provincijoj.

DARBININKO KRONIKA.

Prušų Leukijoj, Inovroclovo mieste įgriuvo į žemę sena ka-talikių bažnyčia laikę pamaldų, pasiliko tik kriuva griuvėsių, bet žmonių nežuvo, nes pradėjus griuti visi metė maldas ir išbėgėjo. Kas per priežastis to griuvimo? Mokyti žmones sake, kad pože-minės upės, o mūsų katalikų «Žvaigždė» sakytų, kad tai Dievas pa-baudė už bedieivystę tuos žmones, kurie ten melzdavosi...

Clevelando miestą, Ohio Valst. (Am.) aplankė baisi vėtra «tornadas», kuri per 5 minutes padarė apie milijoną dolerių nuos-tolio. Šv. Stanislavo katalikų bažnyčią sutrynė į dulkes ir žmo-nės likos užmušti. Ar «Žvaigždė», kasžin, neparašys, kad ta baž-nyčia buvo bedieviška?

Chicagoj neužilgo pradės eit naujas socialistų laikraštis («ma-gasine») «Evolutionist», kur leis žinomas prelegentas Arthur Mor-row Lewis, kuris per 3 žiemas nedėdienių vakarais Garrick teatre

išguldinėdavo socializmo filozofiją. Toms savo lekcijoms išspaudinti jis ir įkurią minėtą laikraštį. (Kaina 75c. metams, 8-niems mėn., 50c., keturiems mėn. 25c. Adresas: 180 Washington St. Chicago, Ill.)

Wayne mieste, New Jersey valst. (Am.) Duponto parako dirbtuvės eksplodavo ir daug žmonių sužeidė, o keletą užmušė. Buvo 5 ios po viena kitai eksplozijos, kurių trenksmas per šešias mylias langus išmušė ir net namus paardė.

Šįmet sukanka 25 metai raštiško darbo kun. Al. Dambrausko, «Draugijos» redaktorius, kurs tankiai pasirašo: Jakštas. Dėl tos priežasties susitvėrė tautikras jo jubilėjaus komitetas (iš 8 kunigų, vienu tik kunigų...) ir nutarė įkurti Dambrausko vardu mokyklą tokioje vietoje, «kur visadaugiausia lietuvių žuonų». Tokia vieta apeita Vilijampolės Slabadoje pas Kauną. Komitetas atsišaukia į visus tautiečius, kad dėtų tam reikalui aukas,—reikia tik «tukstantelės su viršum», ir siųstų į «Vienybės» red. Kaune (Paradnyj Plac) arba į «Vilties» red. Vilniuje (Mostovaja N.1). Mokykla apsiima užlaikyti «Saulės» draugija, esanti klerikalų rankose.

SANJUNGOS REIKALAI.

V-jo L.S.S. Susivažiavimo delei.

Besitartinant V-tam L.S.S. susivažiavimui, reikalinga, idant kuopos ruoštųsi su įnešimais prie rimto darbo labai Sąjungos. Žinodami, jog mūsų laukia nemažas darbas, mūsų turim rengtis ne dėl pasisvetinėjimo, bet prie budavojimo negriuvančių pamatų mūsų darbininkiškai organizacijai.

Todėl, Draugai ir Draugės, kuopos ir pavieniai Sąjungos sąnariai, atmindami, jog nuo jūsų priguli visa gerovė Sąjungos, apsvastykite gerai reikalus ir neatsidėkite ant komitetų bei teip vadinamų viršininkų ir ne vien ant delegatų, bet rucškitės patįs prie darbo. Tankiai girdisi užmetinėjimai, buk susivažiavimai neatliko tobulai savo darbo, buk nepajiegė užganėdinti Sąjungos draugų; tat turite atminti, jog susivažiavimai susideda iš kuopų prisiųstų delegatų; jie reprezentuoja jūsų norus; jie aptaria jūsų sumanymus; todėl idant būtų kuopų sumanymai ir reikalingi Sąjungos klausimai tobulai aptariamj, privalote prisiųsti gerai sumanančius ir apsipazinusius Sąjungos reikaluose delegatus.

Atmenant, jog mūsų lietuviškose organizacijose tankiai tampa delegatais ne tie, kuriems rupi labas ir gerovė organizacijos, bet tie, kuriems smagu pasivažinėti ir dalyvauti linksmojoj dalyj susivažiavimo t. y. parengtųjų vakarų. Todėl malonėsite skirti delegatais tuos, kurie tikrai pajiegs rimtai ir tobulai svarstyti jūsų ir visos Sąjungos reikalus ir veikliau dalyvaus susivažiavimo posėdžiuosė.

Manome, jog klausimus, kurie bus aptariamj sekančiame susivažiavime, kuopos ir Sąjungos draugai yra svarstę kartu prie balsavimo reikalingumo šio susivažiavimo. Jei didžiama Sąjungos draugų atrado reikalingu V-tąjį susivažiavimą, tai reiškia, jog turėjo nemažus ir gana svarbius klausimus, dėlei kurių aptarimo atrado reikalingu susivažiavimą; todėl pasitikime, jog draugai savo sumanymus rimtai apsvarstę priduos sekančiam susivažiavimui, kuriuose jų pasiųsti de-

legatai atras nemažai naudingos ir brangios medegos, iš kurios subudavosime milžinišką proletarijato spēką, prieš kurią nors stipriausias priešas bus priverstas nulenkti savo sprandą.

L.S.S. Pild. Kom. Nariai $\left\{ \begin{array}{l} J. Grinius. \\ M. M. Račiūtė. \\ B. K. Kondratavičius. \end{array} \right.$

Balandžio 26 ta, 1909.

Paiškinimas apie V Susivažiavimh.

Kaip jau buvo centrališkojo sekretoriaus rašyta, V susivažiavimas L.S.S.A. įvyks So. Bostone, Gegužės 28 dieną. Nereikia turbūt ir aiskinti, kad delegatams parankiausia būtų susivažinoti iš vakaro, 27 Gegužės. Svetainė randasi po No 166 Broadway Extension, So. Bostone. Susirinkimas prasidės nuo 8 val. iš ryto. Vakare bus teatras; mūsų bo kuopa suloš 4 rių veikmian draug «Alkanai Žmones» Dahlgrin svetainėje, ant kampo E ir Silvr gatvių. Ant rytojaus vakare bus koncertas su šokiais, lekiuojančia pačia ir t. t. Nedėlioj nutarėm pašvęsti po pietų visą laiką prakalboms, deklamacijoms ir diskusijoms. Publikos tikimės turėti daug. Delegatai, kurie gali kalbėti arba deklamuoti, turi gerai prisirengti, idant užganėdinti publika.

Pasarga iš toliau atvykusiems:

Bostone yra dvi stoti: North Station ir South Station. Žinoma, iš kitur atvažiavę nežinos, ar jie išlipo pirmoj ar paskutinėj stotyje, bet tas ne svarbu, kadangi kaip nuo North Station, teip nuo South Station reikia imti tą patį strytkari, su užrašu: «City Point, South Boston». Visų tokių karų spalva yra raudona sėsti reikia tik į tą, kuris eina į dešinę pusę. Nuo N. Stat. reikia važiuoti apie 20 minučių, nuo So. Stot.—apie 10 min. Išlipiti reikia ant kampo Dorchester ave. ir Broadway, So. Bostone. Nuo tenai bus jau tik 50 žingsnių iki svetainės ir apie 100 žingsnių iki «Keleivio» redakcijai. Kurie atvažiuos 27 Gegužės, tegul ateina į «Keleivio» redakciją, 28 Broadway, nes svetainė bus uždaryta. Nakvynei yra paimitas viešbutis.

Visos kuopos savo nutarimus teiksis prisiųsti man.—P.K. nutare siųsti V. K to sekretoriui. Red.—pirm susivažiavimo, nes Massachusetts rajonas išrinko komitetą sutvarkymui visų įnešimų. Pas komitetą susivažiavimas diena pirmiau, o aš jam viską perduosiu.

Už rengimo komitetą

St. Michelson,

28 Broadway,

So. Boston, Mass.

Reikalavimo išpildyti negaliu.

L.S.S. V Rajono raikaluose.—«Kovos» N.17 š.m. 28 kuopa L.S.S. man užmeta, buk aš pasielgęs sauvališkai, renkant V rajono viršininkus. Argi ištikro yra teip—pažiūrėsim. 28 kuopos viršininkai rašo, kad 30 d. rugpiučio V rajono VII konferencijoje mieste St. Clair, Pa., likosi išrinkti 3 veikiamojo komiteto nariai; du iš jų atsakė, o vieną reikalauja 28 kuopai ir toliau palikti.

Bet 28 kuopa ir jos viršininkai gal pamiršo, kad po tam buvo laikyta V rajono VIII konferencija mieste Hazleton, Pa. 29 lapkričio 1908m., kur tarp kitko tapo nutarta, kad rajono viršininkus vietoje rinkti per konferencijas, rinktume kuopų balsvimu. Žiūrėk «Kovos» N. 51 1908m. (protokole) suraše, ant puslapio 808, nutarimas 7. «Valdyba, vietoj rinkti per konferenciją, nutarta rinkti referendum» (visuotinu balsavimu).

Dabar apsvastykite, ar aš pasielgiau sauvališkai, leisdams išsirinkti slaptu balsavimu visus rajono viršininkus? Man rodos, kad aš išpildžiau vien tik V rajono VIII konfer. 7tą nutarimą. Jeigu nebučiau tai padaręs, tai tada bučiau pasielgęs sauvališkai.

Taigi 28 kuopa pasielgiau prie minas negavo u Burę V B

Springfield 290as Kp. L.S.S. 28 Kovo; toliau dimai įnygutes plintis kaip gale time per sekančią, kad rajo yra parduota kr jas ir kiek dar tai pasirupinti.

Pasekmė rinki

Numeris balsav ir mi

N60, So. Boston
N40, Worcester
N17, Brockton
N61, W. Lynn
N64, Lawrence
N71, Cambridge
N69, Gardner

Balsavo 7

Taigi iš Broadway, So. Pastab

fin.

K
Šaltinio N. darbinink valdžia užtvirti Tam pačiam l sėdėjimo Draug tikslas esąs: «api nteikiant jų p lai ligas, senatū taravimo parel, ją knigai. Ja kaptalo.

«Keleivio» I mus kad Rusijc šija, kurio pr

Taiči 28 kuopos L.S.S. reikalavimo išpildyti negaliu, nes tuosyk pasielgčiau priešingai VIII konferencijos nutarimus. Drg I. Rudminas negavo užtektinai balsų, kad galėtų pasilkti V.K. narių.

Burės V Rajono Sekretorius. *J. M. Jasulevyčius.*

Illinois rajono reikaluose.

Springfield, Ill. Kovos 20d. atsibuvo mėnesinis susirinkimas 29tos Kp. L.S.S. Tarp kitko užmanyta parengti prakalbas ant 28 Kovo; toliaus svarstyta ape rajono skolą, kuri yra paimta išleidimui knygutes «Kelione per peklą». Męs rajono nariai turime rūpintis kaip galent pasistengti užmokėti tą skolą. Męs tą svarstysime per sekantį susirinkimą. Prie tos mūsų kuopos nariai reikalauja, kad rajono organizatorius sužinotų ir praneštų viešai kiek yra parduota knygučių «Kel. per P.», kiek yra įplaukį pinigų už jas ir kiek dar jų randas neparduota malonės orgnizatorius apie tai pasirūpinti.

Sek. J. Marijonaitis.

Pasekmė rinkimų nario i Veik. Komitetą nuo Massachusetts valstijos rajono.

Numeris balsavusios kuopos ir miestas.	Kiek balsų gavo?		
	A. Žinomas 60-tos kuopos	V. Narijanakas 40-tos kuopos	H. Bronjah 71-tos kuopos
N60, So. Boston	8	1	
N40, Worcester	5		
N17, Brockton	16	2	
N61, W. Lynn	9		
N64, Lawrence	5	4	
N71, Cambridge	1		9
N89, Gardner	15	3	2
Balsavo 7 kuopos	59	10	11

Taiči išriuktas pasilieka A. Žimantas, 318 West Broadway, So. Boston, Mass.

Pastaba. kitos kuopos balsavimo blankų nesugražino.

Rajono Sekr. *S. Bakanauskas.*

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

«Šaltinio» N.13 įžanginiame straipsnyje rašoma apie «Krikščionių darbininkų draugiją Suvalkų gubernijoje, kurios įstatus jau valdžia užtvirtinus. (Apie tai bus plačiau Kovoje parašyta).

Tam pačiam N. praneša apie «Žemaičių Vyskupyjos Kunigų Susisėlpimo Draugiją», kuri įsikūrusi Kaune pradžioje 1908m. Jos tikslas esąs: «aprūpinti materijalinius savo tikrųjų narių reikalus» suteikiant jų pragyvenimui iki 600 rub. metinės pašėlos, jei dėlei ligos, senatvės ar kitos priežasties jie nebegali pildyti savo tarnavimo pareigų. Į draugiją priimami ir kitų šalimųjų vyskupijų kunigai. Jau esą į 70 tikrųjų narių ir daugiau kaip 2,200 rb. kapitalo.

«Keleivis» N.16 pranešdamas, straipsnyje «Svarbus atidengimams kad Rusijos valdžia turi tarp Amerikos lenkų socialistų šnipą, kurio pravardė da nėra išduota, kol viskas neišsiaiškis,—

rašo nurodydamas šnipų viršininko-laišką, kur rodią tam šnipui bruktis į centro komitetus ir sužinot, kur revoliucijai skiriamus, pinigus siunčia kokius ginklus gabena per rubežius ir t.t.

«Lietuvių tarpe gali būt tas pats. Ypač nužvelgtinas rūpestingumas kaslink revoliucijai sudėtų aukų; kartas nuo karto lietuviškuose laikraščiuose pasirodo reikalavimai aiškių darodumų, kur «dingo revoliucijos aukos», kur jos išsiųstos, kas jas priėmė, kas ir kur sunaudojo? Gali būt, kad to reikalaujama be jokių slaptų mirių, bet kas tą gali užtikrinti? Juk Azevas buvo revoliucionierių organizatorium, rengė suokalbius, savo ranka šaudė į policiją, kurią pats pašaukė suimti susirinkimą. Kas gali užtikrinti, kad L.S.Sajungoj nėra Azevo II.»

Žinoma, nieks negal užtikrint, nes žmogaus sielą liest sunku. Tačiau tie, kurie prisispyrė reikalavo parodyt, kur kiek išleista aukų revoliucijai ir kai kurie to reikalavimo pagirtojai jau nebėra L.S. Sajungos nariais.

PRIE VARTU

PARAŠĖ

A. Ž-tas.

Dangus apsiniaukęs, raselė krinta:

— Kelkis, Jonuti, štai dienele švinta!...

— Kelinta valanda? — A, kad tave šimts, jau penkiolika minučių po šešių, reikia greitai skubinties bėgti prie vartų, nes šiandien panedėlio rytas, daugumas po šventės neateina darban, gal man bus laimė darbą gaut... Kad teip pasisektų, o, kaip būtų gerai! Ar ne, Maryte?...

— Pasisektų!... Ne pasisektų, bet nuėjęs prie vartų ir dasigavęs į pirmą eilę kaip pamatysi užveizdą, tiesiok eik ir pasakyk jam, kad tavo šeimyna neturi ką valgyti... Teip gyventi ilgiau negalima! O jei negausi darbo, tai aš pati su visais vaikais vedina nueisiu rytoj ir parodysiu kaip mano vaikai išrodo. Nors kasžinkas būtų, turės duoti darbą.

Jonas išėjo.

Švieto jau pilna gatvė, vieni greitai skubinosi eiti, kiti išlėto žingsniavo. Mazai ką tarp savęs kalbėjo, visi išrodė lyg susirupinę. Kiekvienas galvojo apie savo darbą fabrike. Jonas irgi susirupinęs; jam didžiai rūpejo koks jo šiandien laimikis bus. Nuėjęs prie vartų, jau rado daug tokių pat bedarbių kaip ir jis belaukiančių darbo. Šiaip teip dasigrudo į pirmą eilę ir laukia ateinant užveizdas, geradėjo penėtojas; nors lietus ir dikčiai lijo, bet Jonas visai į tai neatkreipė atydos.

— Užveizda! Užveizda! — pasigirdo minioj. Minia bedarbių sujudėjo ir už valandėlės pasidarė tyku, tyku — visi net kvapą sulaikė pamatę užveizdą ir akis išplėtę žiūrėjo į jį, pagatavi būtų akimis suėsti.

— Ponuli, mano patį ir vaikai neturi ką valgyti — duok darbą, — tarė Jonas, priėjęs prie užveizdos.

— Atsitrauk! — eik eilėn ir stovėk!

— Bet mano šeimyna ir aš alkstame...

— Jack, išvesk tą žmogų už vartų, jis perdauk drąsus.

Policistas tuoj už kalnieriaus Jonui ir Jonas už poros minučių pasijuto viduryj gatvės.

— O, prakeikti vabalai! — tarė Jonas dručiai suspaudęs

kumštį. Paziūrėjo dar atsikusęs kaip užveizda su policistu rinko kur stipriausius vyrus iš minios bedarbių ir statė šale savęs, paskiau nusivedė vidun, o kitiems liepė išsiskirstyti ir pamažu, giliai mąstydamas, nuėjo link namų.

— Mama! Mama! žiūrėk tėtukas pareina, — šaukė vaikais žiurėdami per langą.

— Negavai ir šiandien darbo.

— Negavau, susiraukęs tarė Jonas.

— Tata, ar neparnešei duonos, — tarė mažiukas Jonukas — aš jau noriu valgyti, o mama sako, kad neturi ką duoti. Tatutėli, ką mes darysime, kad neturime ką valgyti, ar badu mirsime!

— Tu mano mylimas mažulėli užduodi man tokį klausimą, kurio aš negaliu išrišti.

Paėmęs savo mylimą Jonutį dručiai prispaudė prie savo nuvargintos ir skaudančios krutinės, karštai pabučiavo ir tarė:

— Pratinkis, mano Jonuti, kęsti nuo lopšio ir gal reikės kentėti iki grabui — toks mūsų varguolių likimas, mes kenčiam... ir už ką?...

— Ne, aš daugiau kentėti negaliu — tarė moteris — rytoj einu pati prie vartų visais vaikais vedina, lai tie šunes pamato, koks mūsų likimas, į ką mes esame panašūs!

— E, Maryte, tu dar tiki — svajoji, kad jie pamatę tave ir tavo nuplyšusius ir išbadėjusius vaikus, tuoj tau suteiks ko tik tu reikalai. Jie ne tokie žmonės, kaip tu manai. Pas juos žmoniškumas seniai jau išnykęs, jie bejausliai...

— Aš nuėjusi su vaikais pradėsiu verkti ir turės duoti tau darbą.

— Verkti — cha, cha, cha! čia ašaros, nė jokie maldavimai nieko negelbės; čia reikia juos priversti, kad jie turi duoti darbą — kitaip sakant — jie neturi jokios tiesos uždrausti žmonėms dirbti ir ką žmonės padaro, tai tas turi būti žmonių — visų žmonių, nes visi tą yra padarę.

— Iš kur pas tave tokios mintys atsirado? — Seniau niekuomet panašiai nekalbėdavai? — Tarė moteris žiurėdama į vyrą.

— Aš vakar netyčioms užėjau į vieną salę, kur buvo susirinkę bedarbiai ir aš girdėjau tenai kalbant apie mūsų bedarbių likimą. Aš tuos girdėtus žodžius giliai įsidėjau į savo krutinę ir jų niekuomet neužmiršiu. Kalbėtojas sakė, kad reikia žmonėms susitarti ir kovoti! O aš iki šiol maniau, kad nereikia kovoti, bet reikia maldauti. Ir aš maldavau ir niekuomet geros dienos nemačiau, vien tik vargą ir bėdas. Dabar aš daugiau nemaldausiu, bet kovosiu! Daug dar dalykų tas kalbėtojas pripasakojo, ir ką jis sakė, tai vis tikra tiesa. Geras tai žmogus. Aš paklausiau šale stovintio, kas do vienas tas kalbėtojas; jis man paaiškino, kad tai socialistas. Aš seniau buvau girdėjęs apie socialistus bažnyčioj, kaip kunigas juos visokiais vardais vadino ir keikė, ir liepė šalintis nuo jų; aš jų ir bijodavau. Bet dabar išgirdęs tik vienas jų prakalbas, aš jau apie socialistas turiu kitokį supratimą. Štai dar ir knygutę gavau dykai: «Dėlko darbininkas lieja prakaitą». Aš ir tankiau nueisiu į jų susirinkimus, jie rupinasi mūsų nuskriaustųjų varguolių reikalais.

Tuotarpu kuomet alkani tėvai kalbėjosi apie gyvenimo sunkumus, ir kuomet jis pasakojo apie socialistus, vaikai susirinkę į kampą, prisinešę visokių kaladukų, pagalių, žaidė «streiką»; ir visuomet, nežinia kodėl, bet vis darbininkai laimėdavo, nors kartais ant streikininkų, jų žaidime, užpuldavo kareiviai, ir daug išstumdavo iš eilės streikininkų, tuomet tuos vadindavo negerais, bet vėliaus vis laimėdavo streiką. Tėvams besikalbant, o vaikams belošiant įėjo vidun trys nepažįstami vyrai. Visi nutilo:

— Ar čia gyvena draugas Nauda? — užklausė vienas įėjusių ir visi pasveikino šeimyninką ir šeimyninkę.

Čia, — atsakė Nauda.

— Męs socialistų partijos bedarbių komitetas, atėjome apžiūrėti jūsų likimą, mums aną dieną vienas draugas pranešė, kad jūs badaujate, tad mes gal galėsime šį tą jums gelbėti.

— Teip, žmonės—draugai, mūsų padėjimas labai nemalonus, alkana mirtis žiuri į mūsų akis ir kaip iš to pasigelbėti mes jau nė proto neužtenkame sugalvoti, — liudnai tarė Nauda.

— Mama, mamyte, — čiauškejo priėjusi prie motinos maža Zosytė, — aš labai noriu valgyti, duok duonutės. Ir užsidengė veiduką motinos sijonu, pamačiusi, kad į ją žiuri nepažįstamas žmogus.

Jam labai gaila pasidarė tos mažos mergaitės, kuri prašė motinos duonos. Jis jau daug matė alkanų, vargo nukamotų vaikų, bet tokio vargo, kaip Naudų šeimynoj jis dar niekur nematė.

— Mažoji mergyte! nebijok manęs, nesislėpk, šia tau biskutį pinigų ir nusipirk sau valgyti — išėmęs padavė jai pusę dolerio.

— Ačiū! — aš nupirksiu visiems valgyti: tatukui, mamytei ir broliams — mes visi alkani, jau antra diena kaip neturime ką valgyti.

— Rytoj tamista ateik į butą mūsų bedarbių komiteto, mes nurodysime šaltinius iš ko galėsite pragyventi, prie mūsų yra draugų, kurie dirba ir gali gauti kitiems darbus, tad pasirūpysime ir tamistos likimu, — tarė vienas iš komiteto. — Neemanaukite, neverkite! yra žmonių, kurie rupinasi ir užmirštųjų, varguolių reikalais. Ir mes iš tarpo jūsų, todėl padavė vienas kitam rankas žengsime prie laimės ir laisvės, kas vadinasi — socializmas.

12-IV-1909 m.

Kovai atsiųsti rankraščiai.

S. Bakanuskas—Pasekmė rinkimus (Mass. vals. rajono); Juodžiukyno—Prie mūsų agitacijos; J.M. Jasulevičiaus—Reikalavimo išpildyt negaliu; P. Kiečio—Ginkluokimės! P. Sinkaus—Naujas sumanymas; P.J.Mackevičiaus—Delei «Žarijos»; P. K to nurašimai N54 ir kiti; Protokolas V rajono kont.; 42-os kp. Komisijos—Drg. J. O. Širvido priklausimas; J. Buroko—Darban visi; J. Lelionio—apie Pinkertonystę.

Iš Europos M. B io—Bedarbė Amerikoj,—Iš Lietuvos padangės; LSS. reikaluose; Z. A.—Liumpen proletarijatas ir revoliucija. Iš darb. gyvenimo; V. Jakščio—Pražukie valdžia, Darbininkų giesmė.

Kova
Dalyti reikia
prieš, nepasiviečia
Žinios turi būti
pavaldžios ir pa
tas patalpinios.

Royalton, II
darbų įskot. V
stėjo. Nežinia I
paingra slenka;
strykės koks pru
valdžiai.

Salem, Mass
(gubarnė), kurio
tas lenkas. Dab
le sumakino...

vin, bet šiame lai
štas miestas

šį įvairiausių taut
turi jokios vienyb

gyvena susimaišę
galima. Kiek aš
jie toli atsilikę nu
neskaito. «Kovo

Senatą, reikalauji
išdarinėjimo poli
taigi šio žygju a

vai yra pasyvišk
nėbūti, bet dargi a
praktiškėlius bei

čionančikus ir
rečiau susipažinęs

San Francis
iš kitur atvažiuo

čiai darbininkų g
čia apie 10 famili

malvoni, Liet. Su
kuopa L.S.S. V

apšvietusių lietu
jų ir jų sąnarius

Jersey City,
tas galima uždir

darboju laiku ta
P. Diekie begėdiš
duoklo, kurių su
skirt su tokia kr

darys priguli pri

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieriaus, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų paaiškinimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados pateiktos patalpinčios.

Royalton, Ill. Tegul nieks nevažiuoja į mūsų miestelį ir neįsikiš. Visi kasyklų darbai sustojo ir didelė bedarbė. Nežinia kas bus toliaus. Apšvietimas tarp lietuvių labai lengva slenka; privažiavo daugybė fanatikų iš Rusijos; yra ir koks koks prusas, kuris, matyt, nevieną bus išdavęs caro valdžiai.

V. M.

Salem, Mass. Kovo 27 d. sudegė viena odos dirbtuvė (barnė), kurioj vasario mėnesį (š.m.) tapo mirė op užmušęs lenkas. Dabar lenkai džiaugias, kad žmogžudystę ugninaikino... Čionai yra daugybė visokios rūšies dirbtuvių, bet šiame laike daug žmonių randasi be darbo.

Šitas miestas turi apie 38,500 gyventojų, kurie susideda iš daugybės tautų. Lietuvių yra mažiausia; kadangi jie nerandami jokios vienybės bei draugiško susirišimo tarp savęs, ir todėl susimaišę su lenkais, tai jų tikrą skaitlių sužinoti neįmanoma. Kiek aš trumpame laike gavau pažinti ir patirti, tai visiškai atsilikę nuo susipratusių proletarų. Soc. literatūros čionai labai trūksta. «Kovos» N13 pasirodžius «Peticijai» į Jung. Valstiją, reikalaujant panaikinimo sutarties su Rusija dalyke ginčijimo politiškių pabėgėlių, aš pasiryžau rinkti parašus; šiuo žygiu aš ir gavau progą patirti, jog vietiniai lietuviai yra pasyviški fanatikai, nes jie netik kad nenorėjo pasitarti, bet dargi ant visų mano paaiškinimų apie politiškus kaltėlius bei kovotojus už laisvę atsakė, buk esą tokius kaltėlius ir reikią išnaikinti... Vienok su kuriais esu susipažinęs, tieje noriai pasirašė.

V. M. Genys.

San Francisco, Cal. Darbai čionai silpnai eina, kad ir atvažiavusiems labai sunku darbas gauti. Tukstančiai darbininkų gatvėms be darbo vaikščioja. Lietuvių yra apie 10 familijų ir apie 200 pavienių. Yra 3 lietuviški klubai, Liet. Sunų Draugystė, 100 kuopa S.L.Am. ir 72 kuopa L.S.S. Visos trys kuopos vos tik gyvuoja dėl stokos ir vietusių lietuvių. Daugumas jų niekina tas organizacijas ir jų sąnarius. Bet gal su laiku susipras ir jie.

J. P.

Jersey City, N. J. Darbai pas mus eina labai silpnai; galima uždirbti maistui. Vietinė 50-ta kuopa S.L.A. pačiuoju laiku tapo suspenduota. Mat, kuopos raštininkas, kuris begėdiškai pasielgė, pasisavindamas narių mėnesinę algą, kurių susidėjo į \$20. Matyt, žmogeliui pagailo atsistoti su tokia kruva pinigų, na ir pasilaikė sau. Ir tas gerai priguli prie draugystės D.L.K. Algirdo, kurios teipogi

yra finansų raštininku, ir prie vietinės L.S.S.A. kuopos. Ar nereikėtų but draugams atsargiesiems?

Darbininkas.

Amerikos piliečio teisės Rusijoje.

Garbus «Kovos» redaktoriam:—Meldžiu paaiškinti man šį klausimą. Jeigu Rusijos žmogus, turėdamas visus Amerikos popierius, sugrįžtų į Rusiją, laikydamas save amerikiečiu, ar nieko už tą jam nebutų ir kaip ilgai jis gali gyventi Rusijoje. Tas paaiškinimas ne tik man vienam reikalingas žinoti, bet ir kitiems Rusijos ateiviams. Su guodone

Jos. Szimbel.

N u o R e d . Jeigu Amerikos Jungtinių Valstybių pilietis nėra kada pabėgęs iš Rusijos kariumenės, tai jo valdžia nepersiekioja, sugrįžus į Rusiją, ir gali but kol nori. Bet jei Am. pilietis (citizen, graždanin) Rusijos valdžiai kuo nepatiks, tai jį į 24 valandas gali išvaryt. Šios revoliucijos laiku, žinoma, aštriau apsieina: Am. pilietį Strombachą Latvijoje karės lauko teismas nuzudė, ir ką jai Amerika padarys? Tikrus jankius, nenaturalizuotus Am. piliečius, neteip drąsiai persekioja, bet nepatinkamo nelaiko.

Klaidų atitaisymas

«K». N. 18 strapsnyje «Tautiečiai nepasirinksią įnagių kovoje su socialistai!» yra su tamtikra šalinikyste, būtent—tautiečių (prasmėje tautininkų, s u s i r i š ė, o a n t p. Mikolainio—demokratų). Reikia skaityti: «bet yra s u s i r i š ė su tamtikra šalinikyste, butent—tautiečių [prasmėje tautininkų, o a n t p. Mikolainio—demokratų]. Toliau sakinyje:» ne ypotos, tik visuomenės», zecerio praleista žodis «naudai».

Praeitam numeryj po Chicago choro pagarsinimui klaidingai padėta org. šavais, tur but J u o d i s .

Krasos dežute.

J u o z u i T a u n i u i . «Kibirkštis» (ne «Kibirkštė»), matyt, versta iš rusų kalbos. Kodėl nepaminėjot to? Negalima patalpinti.

J. S t a n k u i . Soc. ir darb. partijos surašas yra patilpęs «N. Y. Call» ir mes jį turime patalpinimui, kaip tik bus vietos. Truputį klaidingai išvertėt ir bereikalo po tuo pasirašėt. Pasinaudot dėlto negalime.

J o n u i D a n t a i Nematę tų «lapukų», negalime nors spęsti. Ar negalėtumėt atsiųst vieną?

R a š ė j u i n u o P r i e n ū «Suv. Gub.» jau antra kartą pranešame kad nerašytų į Kovą tų ilgų straipsnių, o jei rašys, tai tegul priduođa tikrą savo adresą, arba tegu nesiunčia laiškų be markių. Jau antri metai redakcija turi mokėti už tuos tusčius niekus.

Biblijografija.

Ž a m d i r b y s . Ukio, prekybos ir pramonijų reikalams pašvestas laikraštis. Eina du sykių per mėnesį. N6. Kovo, 1909m. 1 Metai. Vilniuje.

AUKOS.

A Bacevičiui, Pittsburge, Pa.

Exeter, N.H. Draugai: J. Genys, P. Valčiulis, V. Rasiulis, J. R-dapo 50 c.; P. Skopickas, R. Bulova, M. Susmarynas, J. Barysas, Z. Piguga, A. Veškutė, D. Jurgellutė, A. Dobravalskiutė, P. Zujenčauskiutė po 25 c. Viso syklu 4 dol. 25c e., 10c kaštai persiuntimo. Pasitįsta 4.15

Beckemeyer, Ill. draugai: Challs Leščius 50 c., Jonas Skrickis, Jonas Klimas, Antanas Szvenčiunas, Petras Czesaitis, Antanas Armonas po 25 c. Viso 1.75

Ambridge, Pa. draugai sumetė 3.30

Now Britain, Conn. draugai: K. Kukanskis, J. Jenušonis, J. Skritulskas po 25 c.; J. Tutlis 15 c. J. Vidutis, J. Kukanskis, J. Kardoka, M. Nevardauskas, K. Kazlauskas, A. Petiška, J. Gedraitis, A. Kasulis, S. Lukšis, M. Valiukonis, V. Matulevičius, J. Žimnicikas, F. Matula, J. Baliukas, K. Sonkus J. Nevunčikas, T. Bakaša, S. Kreučiušas, P. Lesevičius, S. Brazauskas, M. Ekertas, A. Jesmantis, J. Kujackas, J. Plsorevičius, J. Radzlunas, T. Zdonėukas, J. Zdenėukas, M. Neimonas, J. Vositlis, V. Plkutis, J. Poylaitis, T. Aurila, J. Kreucziunas, E. Vetpart, V. Sabaleuskas, S. Uzdavnyus, M. Glevičius, J. Brazauskas, S. Pranaitis, P. Kvederis, J. Mkekvėčius, V. Butkovičius, J. Mikalauskas po 10 c., T. Laukevičius 8 c.; P. Dievukaitis, M. Petruškevičius, J. Stepulevičius, J. Stemposky, N. Poctonis po 5c. Viso 5.63

Chicago, Ill. draugai: J. Ause, S. Anickevičė po 1 dol., J. Fregiu, P. Vendzells, A. Slesornitis, J. Gedutis, A. Osčen, F. Aniekavičė, A. Šzaulis, L. Naumavicius, po 25 c., K. Bartkus Antanas po 10 c. Ir 22ra kuopa L.S.S. Am, 1 dol. 50 c. - Viso labo 5.70

Chicago, Ill. Lietuvių Neprigulmin-go Klubo draugai sumetė 2.50 Ir pats klubas paaukavo 2.50 Viso 5.00

Kenosha, Wisp. draugai suaukavo 70 Viso labo 26.13

Pasitįsti J. Kazlauskui 6 k. kasieriui, kad perduotų drg. Bacevičiui.

A. M. Stanelis, L.S.S. Izd.

LIETUVIŠKAS VAKARAS

Su peratymu dramos "Falamono Sapnas" ir komedijos "Knarkia paliepus. Atsilbus 9 gegužio (May), 1909 m., prasidės kaip 6 vakare ant svetainės "Music Hall" 324 ir pusė Common st. kamp. Amesbury st., Lawrence, Mass. Bus tai pirmutinis toks vakaras, koki da nebuvo Lawrence, ant kurio širdingai užkvičiame vjaus atsilankyti.

Užprašo 64 kp. L.S.S.A.

Pranešimas nuo III rajono Organizatoriaus.

Pittsburgo aplinkinėms kuopoms ir pavieniams draugams. pasitaikius progai rengt prakalbas ar šėip agitacijos reikaluose L.S.S. malonėkit kreiptis per laiškus, o as paripisju kalbėtojus ir pagalbeju kitokiuose reikaluose. Meldziu kreiptis šiuo antrasiu:

L. Verblugevičius
421 Fifth Ave. Homestead, Pa.

**Skaitykite
,KOVA'**

Atyda!

Nuo 1 mos Liepos nauja administracija apims savo vieta. Draugai, kurie esate skolingi už knygas, laikraštį ar pašalinius darbus, atsiteiskit kaip greit galima, nes nesmagu perduot skolininkų vardus kitiem. Visiem parašyt negalima, nes nē laiko nēr, o ir perduog apsieitų!

F. J. Bagocius, Adm.

GEORGE BELAWSKIS

1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kvėpentigarai, geriausia degtinė McHenry, Trainer ir kitų. Linksma vieta, geras patarnavimas, grina lietuviška kalba.

GEROS SVEIKATOS PILES

Niekad žmogus negal vadintis laimingu arba turtingu, jei jo sveikata netar nauja jam.

Kiekvienas apsišveikimas kaip prastas gromulavimas maisto, netyras kraujas, nesveiki plaučiai, galvos skaudėjimas, jautimas pailsusiu, nerviskumas ir tam panašūs fiziški sutirimai visai sudarko žmogaus gyvenimą. Visi tie apsišveikimai yra iš priežasties įkvėptų visokių nuodingų gazų, kurie susirenka žmogaus sistemoj, ir tik vienintėlis kelias yra atsikratyt nuo visokių nesveikumų ir tapti kaip naujai gimusių—pasistorok sau butelinuką garsaus **Perfect Health Pills.**

Tas vaistas yra palengvinęs tuksantėiams visam pasaulij. Prisišk mums 75c. stempoms arba Money Order, o mēs tuoj išsiškime jums tuos stebuklingus vaistus. Adresuok:

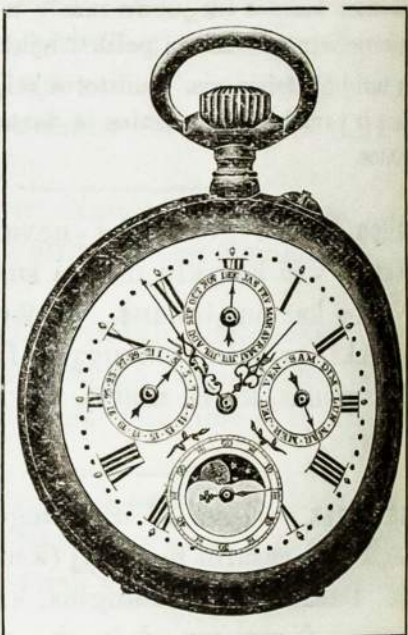
Sachs' PHARMACAL LABORATORY
335 William Ave.
BROOKLYN, N. Y.

Puiki proga apsigarsinti!
Kas nori duoti apgarsinimū į programą žusimo penkto LSSA susi-važiavimo So Bostone, tai tegul kreipiasi šiuo adresu: R. Vasilauckas, 23 Salem St., Boston, Mass.; arba L. Griškėtas, 51 Wexford St., Brighton, Mass. Kurie norēs gauti atsakymą, malonēs idēt 2-centų markę.

No. J. 82. JUODO METALO NUOLATINIS KALENDORINIS LAIKRODELIS

Tiktai \$3.95, mūsų draugystės sąnariams už \$3.55.

Labai puikus nuolatinis kalendorinis laikrodėlis, kuris visada parodo sekundas, minutes, valandas, savaites ir mėnesio dienas, mėnesius ir visada parodo kaip mėnulis stovi. Užlaiko labai gerai laiką ir yra pilnai per mūsų firmą garantuotas. Prysakys labai puikus, auksinė rodyklės ir su auksiniais pagražinimais. Kitos firmos parodo ta patį laikrodėlį už kelis kartus daugiau, bet mēs paldome už tą prekę, kad apgareinti mūsų pirklystę, nes norime parodyti savo tautiečiams, jog mēs galime parduoti geresnius tavorus ir pigiaus kaip svetimtaučiai, nes mūsų firma yra labai didelė, ir mēs pirkdami daug ant karto, pigiai galime pargabenti iš Europos arba imti nuo Amerikos fabriku.

Be lenciugėlio duodame už \$3.95, mūsų draugystės sąnariams už \$3.55, o su auksiniu (gold filled) labai puikiu lenciugėliu už \$4.95. Kiti parduoda tokius lenciugėlius po keliolika kartų daugiau kaip mēs.

Kas prisijus pinigų per pačią, laikrodėlis tuoju bus išsiškias per pačią mūsų kustu, bet jeigu kas nori užsimokėti už tavorą ant expreso, tada siškime per expresą ir pirkėjas užsimokēs visus priešluntimo kaštus.

Per mūsų draugystę galima gauti visokius tavorus pigiau kaip kitur. Mēs turime savo spaustuę ant 942 Lombard St., Philadelphia, Pa., atliekame visokius drukoriškus darbus ir išleidžiame didelius katalogus nuo visokių tavorų visokiame kalbose. Ant pareikalavimo prisiskime mūsų katalogus dovanai. Prašome prisijsti savo ir draugų adresus.

Mēs nesjulome ir negarsiname jokių tavorų uždyką, apart mūsų katalogo, bet parduodame gerus tavorus pigiaus kaip kiti. Tie, kurie garsinasi ir prižada duoti ką nors už dyką, visi yra prigaviklai ir nuo jų reikia saugotis, nes už dyką tavorus duodant niekas prekystēs negali varyti!

Mūsų yra tikra lietuviška ko-operatyviška draugystė ir kiekvienas gali prie mūsų draugystės prisirašyti. Akcijos yra po vieną dolerį ir atneš ne mažiau kaip aštuonis procentus kas metą. Prigulinti prie mūsų draugystės gali tavorus pirkti 10 procentų pigiaus kaip kiti. Užkvičiame visus tautiečius prie mūsų pirkliškios draugystės prisirašyti nors su vienu doleriu. Pinigus siškite per Money Order iš pačto arba registravotoje gromatoje.

ATLAS TRADING ASSOCIATION, Dept. No. 1 P.O.Box 722
416-418-420 S. Broad St. ir 942 Lombard St.
PHILADELPHIA, PA., U. S. A.

SKAITYK! SKAITYK!
Varšavos specialistas
FOTOGRAFAS
Kiekvienas, kurs iškirps šį apgarsinimū ir atsineš pas mus, gaus spilkutę su savo arba keno kito paveikslėliu visai dykai. Neuzmirskit adresu:
Wolpe Studio
421 So. 5th St., Philadelphia, Pa.

KORNAI
UZTRINTI ANT KOJU
Yra pilnai išgydomi su pagelba patentuotų vaistų po vardu "6711." Yra tai vienintėlis ir visogeriausias vaistas Kam mētyt pinigų ant kitų. Tuoj prisijusiu po aplakymul 25 c. sidabru arba krasos ženkleliais. Adrisuokit:
Sachs' PHARMACAL LABORATORY
335 Williams ave. BROOKLYN, N. Y.

FREDERICK D. FELTO SALIUNAS yra geriausia lietuviams užeiga. S. W. Cor. Richmond & Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

KIEKVIENAS, kuris ateis pas A. Margulis
pirkti vyno, arieklos arba kitų gerimū, aplaikys gražią dovaną—puikią plėkėlę degtinės, Pamėginkit syki tikrai rusiškų gerimū—visada naudosit Kalbam rusiškai ir lenkiškai
A. MARGULIS
N.E. cor. 4th & Monroe Sts., Philad'a.

Bell Phone, Lombard 412 A
A. Kubelčikas 919-921 80 2nd St. PHILADELPHIA, PA.
LIETUVIŠKAS SELIUNAS
Geriausia užeiga lietuviams. Alus, Degtinė, Vynai ir Cigarai pirmos klesos. Stalai pasibovinimul.

STASIS CZELEDINAS
1227 So. 2nd St. Phil'a, Pa.
Geriausi naujausios mados vasariniai **ČEVERYKAI** vyrams morerims ir vaikams. Lietuviai pas savo!

angliškos kalbos privatizskas **MOKYTOJAS.**
Duodu lekcijas skaityme, rašyme, istorij, aritmetikoj ir geografijoj geriausiomis metodis ir su pakeikmingiausiomis pakeikmėmis. Lekcijas duodu visose dalyse miesto. DIENA ir VAKARAIŠ. Prisiškēk postal su užklausymu.
Chas A. Jaffe 622 S. 11th st. PHILADELPHIA.

3032 Richm
Bell Phone

PAJEŠKAU
Užeigau tam-tikri finimo jaunomem eton moterystēs, bmano trisasa nepakaa diena aplaikor nuo merginų ir vaikū turtinų ir neturilo Tūgi, jeigu kur r mēgina ar vaikinas tarpininkystēs, par as storius kaip g rų retkalavimus. kyma malonēkit j o greitai gausi atsi

K. Intas,
Valdai, kuriuos civilizuotos tautos yra atsakančias auti dūyse "Anker Palm, nes atsakančis matizmas, nerangur skaudėjimā. Tikta

Pa ieš
Pajieskau savo trijų Pranciškus Pranai rėd., Vladislavo pa no, Barsukaviznos gae; turu svarbų laukt ant šio antra J. B 417 W. Long Ave.

Žmonių Kny
Ni knygelė tias (geologija ja) Žmonių l jau apuodoje. si bus išsianti toriams. Pa prenumeruo. Kaina 1 do ka.) Žemės daugeliu pav kaštus 15 c. J. 1815 E. M Phila

NAUJAS IŠRADIMAS!

SU PAGELBA

Chemijos ir Naujusių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokių drabužius neardant.

Kam jums vaikšioti nudevętoje bei nusutūsiuose drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvarbuoti visai neardant šiuolių, kad ir seniausias drapanas.

Mēs, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką methodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, taip ir moteriškus, o teipgi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatraliskoms trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatingai, laiškeliu bei per telefoną.

JAN KUKULSKI,

3032 Richmond St.

3005 Frankford Ave.

Bell Phone 45-59 A Kensington,

Bell Phone 45-74 A. A Kensington.

Philadelphia, Pa.

PAJESKAU Merginos IR VAIKINO

Uždėjau tam-tikrą agenturą dėl susipažinimo jaunuomenės, o toliau suėjimą į stoną moterystės, bet kaip duodas matyti mano trisias nepasilikę be naud s, nes kas diena aplaikom tukstančius laišku nuo merginų ir vaikinių: senų, suaugusių, turtingų ir neturtingų, visokių tikėjimų. Taigi, jeigu kur raudas kokia ypata mergina ar vaikas, ir reikalautų mano tarpininkystės, parasykite man laiška, o aš storusiuos kaip galėdamas išpildyti jūsų reikalavimus. Norėdami gauti atsakymą malonėkit įdėti markę už 2c, o greitai gausit atsakymą. Adresas:

K. Intas, P. O. Box 461 CHICAGO, ILL.

Valstai, kuriuos per dešimtmečių bėgį civilizotos tautos vartoja, be abejonės, yra atsakančiai sutaisyti. Viso pasaulio dalyje "Anker Pain Expeller" yra žinomas, nes atsakančiai valstai prieš reumatizmą, nerangumą, muskulų ir nervų skaudėjimą. Tikrai 25 ir 50 c. buteliukas.

Pa ieškojimas.

Pajieskau savo trijų draugų Jono, Antano, Franciškaus Pranašičų, paėina iš Suvalkų rėd., Vladislavo pav., Tamošbudžio gmi-no, Barsukaviznos kalmo, parapijos Rugo; turu evarbų reikala, meldžiu atsi-saukt ant šio antraso:

J. Bindokaitis
417 W. Long Ave. Du Bois, Pa.

Žmonių Knygynas jau eina.

Ni knygelė "Žemės Išpažintis" (geologija ir paleontologija) "Žmonių Knygyno" serijoje jau spaudoje. Gegužės mėnesį bus išsiuntinėta prenumeratoriams. Pasiskubinkit užsi-prenumeruot.

Kaina 1 dol. metams (už 12 kn.) "Žemės Išpažintis" su daugeliu paveikslų, skyrium kaštuos 15 c. Adresas:

J. Baltrušaitis
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

J. M. Makurat
Graborjus ir Balsamuotojas
Atleku viską atakančiai, gerai ir pigiai.
3112 Richmond St., Philadelphia.
Tel.: Keystone 4275 D. east.

Wholesale parda-
vintojas tikrai
geriausiu užru-
bežiniu ir na-
miniu vynu; ti-
kieriu ir šnapso visoje Philadelphia, Pa.

Simon Borowski

Pardavineja butelkomis
Tannhauser Beer

Adresas toks:

736 So. 3-rd Str.,
Philadelphia, Pa.

Jei kam reikia kokių nors gerybų, atsilan-
kykite pas jį, o busite pilnai užganedinti.

Telefonas:
Bell Lombard 46-40
Keystone Main 70-31 A

Rusiškas Notariušas

Sutaisan visokius dokumentus, kontrak-
tus, užstatomybę; paliudiju paraszus, su-
taisau paszportus ir visokias valdžiskas po-
pieras. — Perku ir parduodu namus ir
apsaugoju nuo ugnies [insurance]. Dub-
du rodas. Sukolektuoju pinigus, skolas ir
randas. Visi reikale kreipkitės pas mane.
Žemiausios prekes už tarnystę.

Paul M. Myers

N. E. Cor. Franklin & Poplar St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonai:
Bell Kensington 36-18 A.
Keystone East 42-21 D

JONAS F. BAJ

Lekiškai-Lietuviška Stainė

šiaurinej Philadelphia dalyj. Atkliai ga-
tavi kiekvienoj valandoj veselioms, krik-
tynoms, pagrabams ir pasivdžinejimams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

JEI TU MYLI

GERA ARIELKA

Parasyk mums tuoj, o aplaikiysi paais-
klina kaip gali gauti.

Visai Dykai Viena Kvortą

Geriausios tyros Arielkos.
SECURITY CO., 421 Water St. Chicago

Vardas
Adresas

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

DR. PHILIP ROVNO

423 PINE ST., PHILADELPHIA, PA.

Priėmimo (iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos. Nuo 6 iki 8 vakare.

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

WANTED—A RIDER AGENT IN EACH TOWN

sample Latest Model "Ranger" bicycle furnished by us. Our agents everywhere are making money fast. Write for full particulars and special offer at once.

NO MONEY REQUIRED until you receive and approve of your bicycle. We ship to anyone, anywhere in the U. S. without acent deposit in advance, *prepay freight*, and allow **TEN DAYS' FREE TRIAL** during which time you may ride the bicycle and put it to any test you wish. If you are not perfectly satisfied or do not wish to keep the bicycle ship it back to us at our expense and you will not be out one cent.

FACTORY PRICES. We furnish the highest grade bicycles it is possible to make at one-small profit above actual factory cost. You save \$10 to \$25 middlemen's profits by buying direct of us and have the manufacturer's guar-
antee behind your bicycle. **DO NOT BUY** a bicycle or a pair of tires from anyone at any price until you receive our catalogues and learn our unheard-of factory prices and remarkable special offers to rider agents.

YOU WILL BE ASTONISHED when you receive our beautiful catalogue and study our superb models at the wonderfully low prices we can make you this year. We sell the highest grade bicycles for less money than any other factory. We are satisfied with \$1.00 profit above factory cost.

BICYCLE DEALERS, you can sell our bicycles under your own name plate; at double our prices. Orders filled the day received.

SECOND HAND BICYCLES. We do not regularly handle second hand bicycles, but usually have a number on hand taken in trade by our Chicago retail stores. These we clear out promptly at prices ranging from \$3 to \$8 or \$10. Descriptive bargain lists mailed free.

COASTER-BRAKES, single wheels, imported roller chains and pedals, parts, repairs and equipment of all kinds at half the usual retail prices.

\$ 8 50 HEDGETHORN PUNCTURE-PROOF SELF-HEALING TIRES \$ 4 80 A SAMPLE PAIR TO INTRODUCE, ONLY

The regular retail price of these tires is \$8.50 per pair, but to introduce we will sell you a sample pair for \$4.80 (cash with order \$4.55).

NO MORE TROUBLE FROM PUNCTURES

NAILS, Tacks or Glass will not let the air out. Sixty thousand pairs sold last year. Over two hundred thousand pairs now in use.

DESCRIPTION: Made in all sizes. It is lively and easy riding, very durable and lined inside with a special quality of rubber, which never becomes porous and which closes up small punctures without allowing the air to escape. We have hundreds of letters from satisfied customers stating that their tires have only been pumped up once or twice in a whole season. They weigh no more than an ordinary tire, the puncture resisting qualities being given by several layers of thin, specially prepared fabric on the tread. The regular price of these tires is \$8.50 per pair, but for advertising purposes we are making a special factory price to the rider of only \$4.80 per pair. All orders shipped same day letter is received. We ship C. O. D. on approval. You do not pay a cent until you have examined and found them strictly as represented. We will allow a cash discount of 5 per cent (thereby making the price \$4.55 per pair) if you send **FULL CASH WITH ORDER** and enclose this advertisement. You run no risk in sending us an order as the tires may be returned at our expense if for any reason they are not satisfactory on examination. We are perfectly reliable and money sent to us is as safe as in a bank. If you order a pair of these tires, you will find that they will ride easier, run faster, wear better, last longer and look finer than any tire you have ever used or seen at any price. We know that you will be so well-pleased that when you want a bicycle you will give us your order. We want you to send us a trial order at once, hence this remarkable tire offer.

IF YOU NEED TIRES don't buy any kind at any price until you send for a pair of Hedgethorn Puncture-Proof tires on approval and trial at the special introductory price quoted above; or write for our big Tire and Sundry Catalogue which describes and quotes all makes and kinds of tires at about half the usual prices. but write us a postal today. **DO NOT THINK OF BUYING** a bicycle or a pair of tires from anyone until you know the new and wonderful offers we are making. It only costs a postal to learn everything. Write it NOW.

J. L. MEAD CYCLE COMPANY, CHICAGO, ILL.

Notice the thick rubber tread "A" and puncture strips "B" and "D," also rim strip "H" to prevent rim cutting. This tire will outlast any other make—SOFT, ELASTIC and EASY RIDING.

J. Pomerantz

Nuo šio haiko duoda didelį 16x20 paveikslą veltui su labai gražiais rėmais su kiekvėnu tuzinu fotografijų už visai žemą prekę. 739 So. 2nd St. Philadelphia, Pa.

Tik viena aptieką

visoj Philadelphiaj, kur galima susikalbėt lietuviškai ir apturėt teisingus vaistus. Či džiausis krajava aptieką D. ro Pharmacy J. PRIGONŽEK, kurioj darbuojas teipgi kaip ir visos aptiekos S. JONKUS Lietuviškai. Či a gausit vjokių Hekarstų. Radit visada daktarą. 2984 RICHMOND ST., PHILADA.

NAUIAS IŠZRADIMAS

Sustiprinimui ir užlaikymui plauku. Tukstančiai plaukų žmonių atgavo pulkiskus plaukus, sulauko slinkima plauku. Duodam roda dykai per laiška, kaip išgydyti slinkima plauku, pučkus, didervines, niežus ir lytiska bruda. Nuo koju užtrinti tik 10c. Mes turime daug padėkavoniu laišku visokiu tautyčėiu. Tuojau rasyt pas mus:

J. M. BRUNDZA Co.
996-998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

Pirkejas atsinešes arba atsiuntęs šita iškarpa, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

ATKREIPKIT ATYDĄ

Ir pirkit visus trunkus geriausioje vyno sankrovoje. Mes turime daugybę užsienio ir vietinio gerimu.

Degtinė { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cen
gallonas nuo 1 dol. 75c. iki penkių dolerių
California Brandy { kvorta 65 centai iki 2-1/2 dol.
gallonas 2 dol. 55c. iki 5 dol.
California Vynas nuo 30 centu iki 1 doleriui 55 c.
ARAKAS [Rum] nuo 75 centu iki dviejų dolerin.

Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkėjams duodame gražias dovanas. Kalbam lietuviš, lenk., ruskai ir kitaip.

B. Z. JESSAR.

1748 Orthodox St. Frankford Philadelphia, Pa.

PIRMUTINE LIETUVIŠKA AGENTURA

A. M. STANELIS

Vienatinis Philadelphijoj Lietuvis Agentas

LAIVAKORCIŲ IR

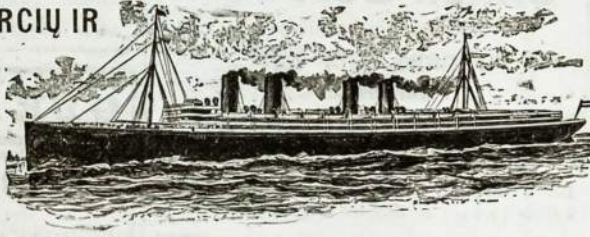
PINIGŲ

Siuntimo į

Visas

Svieto

Dalis.

Jeigu nori gerai ir greitai parvažiuoti į Lietuvą arba partraukti ką iš Lietuvos, pirm, negu nueisi pirkt laivakortę pas svetimtautį, ateik pas mus pasiklaust rodos. Parduodu laivakortes (šipkortes) ant visų vandeninių kelių, didžiausių ir smarkiausių laivų. Pinigus siunčiu per didžiausias bankas į visas svieto dalis. Perrasau, parduodu namus, lotus ir farmas. Apdraudžiu (inšurinu) nuo ugnies. Išdirbu daviernastis, vališkias popieras, išsirūpinu pašpartus, išcharau «morgičius» bei lystus. Turėdami minėtus reikalus, kreipkitės šiuo adresu:

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa

DRAUGAI! Atsiteiskit savo skolas L.S.S. už knygas, darbus ir t. t.

P. S. Silverman.

Rusiškai-Turkiška Pirtis
319 CARPENTER ST., PHILAD'A, PA.

Jėzusas Nazeretėnas.

Puiki Knygutė, apipiešianti gyvenimą Jėzaus Kristaus. Knygutė verta kiekvienam perskaityti, kurs nors ką nori žinot apie šį žydą didvyri. 105 pusl. 35 c. Adresuokit:

J. A. ZELTCHIUS 415 MADISON ST. SEATTLE, WASH.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. BALTRUSAITIS, Editor

F. J. BAGOCIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

One year	\$2.00
Six months	1.50
Three months	.50

ADVERMISEMENT RATES

One inch once	50c
One inch one month	\$1.50
One inch one year	15.00

All Communications should be addressed

PRENUMERATA
visose dalyse svieto

Vieniems metams	2.00
Šešioms mėnesiams	1.50
Trims mėnesiams	.50

APGARSINIMŲ KAINOS

Colis syki	1.00
Colis per mėnesį	1.50
Colis per metus	15.00

Visokiuose susisėjimuose adresuokit.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Jau išėjo iš po spaudos

BALTRAMIEJAUS NAKTIS

Parašyta
PROSPER MARIMEES

BALTRAMIEJAUS NAKTIS — Didelė Knyga, žingeidi, naudinga kiekvienam perskaitymui. Cion tą rasi, ko kitur negali. Gaunama Lietuvoje knygynuose, o Amerikoje pas agentus ir išleidėją šiaip adresuojant:

J. Naujokas

Madison Station, Box 189, NEW YORK, N. Y.

"RAISTAS" (The Jungle) iš Amerikos lietuvių darbininkų gyvenimo aprašymai 1 dol.

"Kova," "Vienybė Lietuviškų" ir "Lietuva" prenumerata metams 2 dol, bet kas per mane naujai užsirašys bile kurį iš paminėtų laikraščių, prisiunčiant užmokėjimą už metus, apturės "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ" DOVANAI.

Yra tai pamani prancūzų tikėjimo (religijos) ir diakusijos. Indomys darbu karalių, vykupų, kunigų ir jų paslaptybės. Inskerdimas hugnotų tik vienas naktis o tai tikrai tautų Paryžių, ir dviejų tautų giuštai be dievio ir katalikų.

Kaina
75c.
Audekilimas
Apdantis
1 dol.

PARSIŪNODA PUIKI GALERIJA.

Senoj vietoj ant Main St, Manayunk, Phila, Pa. už \$500 su namu, forniciumis ir aparatu.

Jei kas nemoka to darbo, aš išmokysiu Dykai. Atsišaukit pas,

MIKOLAS TRAKIMAS
1410 Federal St, Philadelphia.

Gerai dantis yra neatbutinal reikalingas sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema pinigų. Traukia dantis be skausmo, inveda naują Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 9 vakar. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

Dykai del Viru

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira \$10.00 Kožnam Vyrų Ligoniu

Jeigu sergate kokio vyrišku ligoie, rašikiete ing mus ogausite didelės vertes knygelė. Ta knygelė pasakis aiškei kaip kožnas vyras, sergantis nuo kraujo užnuodyjima, silpnibės vyriškume, abelnam nupulime speku, rhumatizme, organiško ligoie, vyduriu, kepenų, inkštų arba puslės lygosie, gali lengvei išgydyte namosie. Jeigu asatie nusimine mokiedami piningus daktarams ir už gidukles, negaudame jokios pagalbos ta, apatingai dykai gauta knygelė del vyrų, jums bus vertesni bagelboi, kaip \$100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir kaip gallet buti greitai išgydyti. Tukstančei vyrų atgava sveikato ir vyriškumo per pagalba tos vertingos knigelės. Ta knykelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygelė yra gaunama vysai dykai; mas užmokam ir pačtau. Jškirpkite žemia paduota kupona, ir prisiuskitie mum, o mas kuo greičiaus prisusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygeles šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 703 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Garbingas Daktarai: Meldziu prisiusti man vysai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

Vardas ir pravardė.....
Pačta..... Statas.....

Farmas! Pirkite FARMAS

Didžiausia Amerike Lietuvių Farmerių Kolonija, kur yra daug gelis lietuvių gyvenančių ant farmų. Žemė gera, lygi, ne menuota ir ne balos. Puikiamas ir linksmiausia vieta dėl žmogaus norinio pirk gerą žemę, nebūgiai ir ant lengvų išmokėsčių mažą sumą įnešti tuojaus, o linksius išmokėti per daugelį metų. Žemė derlinga visokiems javams, kaip kviečiama, ruglame, bulvėms ir kitam. Yra žemės ant pardavimo palatų e erus su puikiausiomis lenkoms kalbų tovoje, dėlto ir vadiname tą kraštą "Lietuva". Tos žemės gali vakarinti Michigano Valstijos, netoli Chicago ir nistee portavo miesto. Pirk žemę akras ir brangiau. Del platečių dykų jeigu nori avaziuoti pažinėt, kreipkitės Ant.Kiedis, Peacock Lake MICHIGAN

DR. J. P. EX
Stipresni ro nesutei nalkys PAIN
gerai (trin smą ir pr 25 c. ir 50 c.
F. A
215 Pear Tėnyk
Lietuvi remkit savo siradus kreij
L. A. Lietuviška
2636 E. All
Telefor
Kny Br
Knygos p
Nera geresn knygs
Mes turime rusiškoje, v etziško
"Kovos" sk kirpa sita, nulei
Pas mus g rusiškal, lei
Adre
BRO
E
N. E. co
PHI
NAUJA
kokio nebi kožnam p kuris prisi kataloge t trišky Kr magiškas l tunkų kny naują juol ną Vainik tam prisių kalaujame mui mus telius. A
GEO. 1112 S. L

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Stipresni muskulai tau nieko gero nesuteiks, jei tavo organizma naikys **reumatizmas.**
PAIN EXPELLER

gerai įtrinti tuojaus sumažina skausmą ir prasalina visas jo priežastis. 25 c. ir 50 c. visose geresnėse aptiekose.

F. Ad Richter & Co.

215 Pearl St New York
Tėmykit ant Inkaro ženklui!

Lietuviai, visokiuose reikaluose remkit savo vertelgas. Reikalui atsidarus kreipkitės pas:

L. A. Ostapowicz

Lietuviškai-Lenkiskas Graborius.

2636 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.

Telefonas Bell 397 Kensington.

Knygų Sankrova Broliu Brown.

Knygos parduoda už papigintą prekę.

Nėra geresnės dovanos ant švenčių, kalp knyga, arba raikius knygy.
Mes turime daugybę knygų lietuviškoje, rusiškoje, vokiškoje, angliškoje, prancūziškoje ir kitokiose kalbose.
Kovos skaitytojams, kurie atnešė iškirpę šią apgaršimą, perkant knygą nuleisime tam tikrą procentą.
Pas mus gali susikalbėti arba parašyti rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

Adresuokite šiuo adresu:
BROWN BROS.
Book Store
N. E. cor. 5th & Pine sts.
PHILADELPHIA, PA.

NAUJAS KATALOGAS

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisiųstas ant pareikalavimo kuris prisiųs 10 c. markėms. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriskų Krutančių paveiklų mašinas, magiškas lėmpas, štukas, visokių gatunkų knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisiųsime katalogą dykai. Reikalaujame gerų agentų pardaviniėjimui mus tavų po miestus ir miestelius. Adresuokite:

Geo. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Gerausios visoj Philadelphijoj
Rusiškai-Turkiškos Pirtys
15 ir 25 centai.
Šiltos ir šaltos vanos 15 c. Atdaros kasdien
iki 12 val. nakties. Sereodomis moterims nuo
1 val. po piet.
SOL GOODMAN
211-13 Vine St., Philadelphia, Pa.

EDWIN M. SIPE
PLUMBERIS ir PEČIŲ INŽINIERIUS
2712 E. Allegheny Ave., Philada.

Mano darbas gali but matomas naujoje svetainėje ant E. Allegheny Ave.

S. KONIECZNY
3131 Richmond St., Phila., Pa.
ARTISTAS SKAPTORIUS
Dirba

Altorius, kozelnycias ir kitas bažnyčios itaisas. Teipgi karunces, šarpas ir kitus dr-sėnu darbus. Kreipkitės prie jo!

G. W. Kownacki

2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa.

Sallunas ir Vynyczia

Geriausi Amerikoniski ir užrubežiniai Vynai, Likieriai, Arielkos ir Cigarai. Atsilankykit pas tautietij!

Be l. Phone
Kensington 57-

S. Szveda

Lietuviškai Lenkiškas Graborius:
2409 E. Norris St., Philadelphia.

Visuose reikaluose kreipkitės pas savo tautietij, kurs visus reikalus atleka priliškai ir pigiai.

Bell Phone 2477 Keystone 4269 A
ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arielkos, vyno, likierio, vietinių ir iš užsienio. Alus buteliukuose Szmido' bravoro. Dirbtuvė minerališkų vandeny.

Kalbam lietuviszkal, lenkiszkal, ruskal ir angliszkal.
2728 E. Allegheny Av., Philadelphia.

Bell Phone: Frankford 101 D.

George S. O'Connor

4164 RICHMOND ST.
PHILADELPHIA, PA.

PLUMBERIS.

Pertaiso gaza ir sutvarko kitus daiktus, reikalaujančius taisyimo. Teipgi intaiso gazo, garo ir šilto vandens šilumą.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veselioms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikrus ir teisingas tautietis. Prekes prieinamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

Trakimas Specijalistas

Draugai ir Draugės!

Šiuomi noriu atkreipti atydą netik phladelphiečių, bet ir kitų savo tautiečių, kad kas nori turėti tikrai artistišškai padarytą savo portretą, tepaveda taji darba tikrai nusimanantiame toj profesijoje. Aš esu baigęs moksli ir savo profesijoje ilgai praktikavęs, todėl mano darbas pihai užganėdina kiekvieną, kas tik tai man ji pavedė. Esu plačiai Philadelphijoj pažįstamas netik tarp lietuvių, bet ir tarp svetimtaučių. Taigi kas tik nori turėti didelį ir tikrai natūrališkose spalvose, puikiuose rėmuose savo paveikslą, jeigu pats ypatingai negali pas mane atsilaukti, lai prisiunčia man savo paveikslą, kad ir prasciausi, o aš padarysiu greit ir už pigiai puikų sutartu didumo portretą.

Teipgi norintieji turėti puikias savo fotografijas, maloniai užkviečiami. Nutraukit ir padarau kuopukiausias paveikslus nuo brangiausių net iki pigiausių, nes net už **1 centa**. Mano galerija yra didžiausia ir kiekvienas gali išsirinkt pagal savo mėgimą. Vieta mano lengvai surandoma, nes ant didžiausios gatvės: **1410 Federal Street, (Arti kampo Broad) Philadelphia, Pa.** Reikalauju mokinių. Norintieji greit išmōkt fotografistų profesijos, lai atsišaukia minėtu adresu.

Mikolas Trakimas.

Telephone, Keystone Race 949

STEFAN PAPIERNIK

Lenkiškas Bankierius, Laivakorčių agentas ir Publiškas Notarijus.

807 S. Front ir
352 N. 25 St.

PARDUODĄ

LAIVAKORTES ANT

VINIŲ LINIJŲ | VISAS PASAULĖS DALIS. MAINO PINIGUS
IR SIUNCIA | VISAS ŠALIS UŽ KURSO KAINAS.

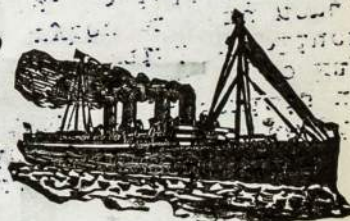
Kamp. 23. ir Callowhill gatv.
Philadelphia, Pa.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmāno pinigūs ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Farmas!

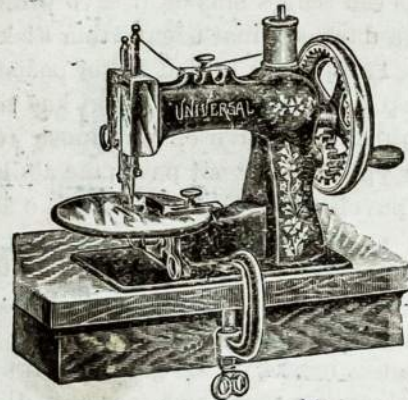
Didžiausia Ameri
Farmerių Kolonija
gelis lietuvių gyven
farmų. Žemė gerai
menuota ir ne ba
ir linksmiausia vie
norinčio pirk ger
giai ir ant lengv
mažą sumą įnešit
sius išmōkėti per
Žemė derlinga visoki
kviečiama, rugiam
vams. Yra žemės ant
e erus su puikiam
tuvoje, dėlto ir va
Lietuva". Tos žemės
Michigano Valstij
nuteo portavo mi
akras ir brangia. B
jeigu nori savai
Ant.Kiedis, Penso

Geo. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Šitos pigios prekės tikai ant trumpo laiko!

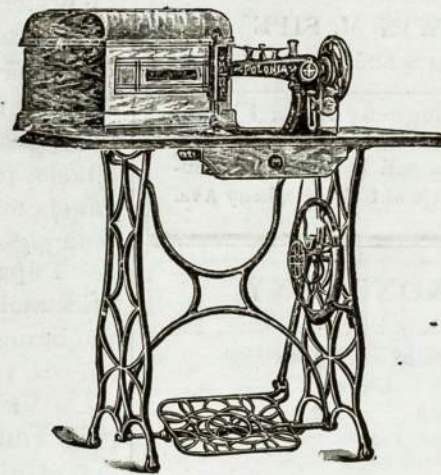
Siuvamos Maszinos.

Mēs iszdirbame visokiu gatunku maszinas ir galime prisiusti vieną arba daugiau masziuu i visus sieto krasztus, stacziai isz musu fabriko. Musu iszdarbio maszinos siuva geriau ir greicziau kaip kitos, bet mēs parduodame musu maszinas daug pigiau kaip kiti fabrikai arba firmos, nes musu firma yra neprigulminga ir nepriguli prie trusto. Mēs teip-gi galime ant pareikalavimo nusiusti siuvas maszinas i Lietuvą, Lenkiją, Maskoliją, Vokietiją, Austriją ir kitus svieto krasztus.

No. 3. Universal Siuvama Maszina.
Preke \$3.85

Universal siuvama maszina yra su visais prietaisais siuvimui ir su ja galima atlikti visokius daigtus. Ja galima pritaisyti prie biele kokio stalo arba kedes, su tam tikrais inagiais, kurie duodasi kartu su maszina. Puikiai padaryta ir iszgrazinta. Szita siuvama maszina yra geresne už visas mažas siuvas maszinas. Viskas sudeta i dailią medinę skrynelę. Kartu sveria 6 ir pusę svaru.

No. H5. Polonia siuvama maszina.
Preke \$9.95

Polonia siuvama maszina yra pirmos klesos ir su ja galima atlikti visokius darbus. Ji yra pigesne kaip kitos del to, kad nera labai iszgrazinta ir su vienu stalcziu. Su skrynele uzdengiama. Kartu su maszina duodasi visi prietaisai.

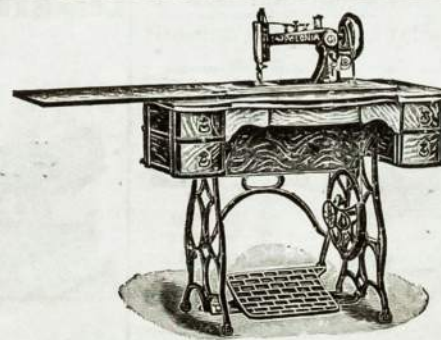
No. H8. Germania siuvama maszina.
Preke \$19.25

Geresnio iszdarbio siuvama maszina ir kiekvieną užganedins. Puikiai iszgrazinta ir su nuleidžiama galva. Su 5 stalcziais.

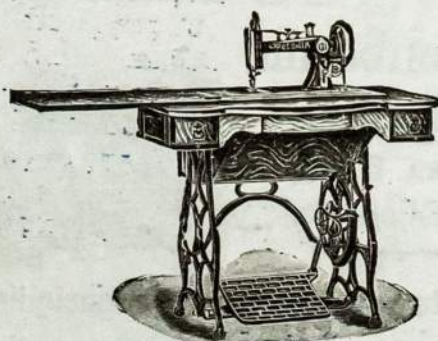
No. H4 Polonia Rankine. Preke 7.50

Polonia Rankine siuvama maszina yra padaryta isz geriausio materijolo, su visais prietaisais siuvimui, puikiai iszrodo, gerai ir greitai siuva ir daug geresne kaip kitos rankines siuvas maszinos. Su ta maszina galima atlikti pirmos klesos darbą ir ji kiekvieną užganedins.

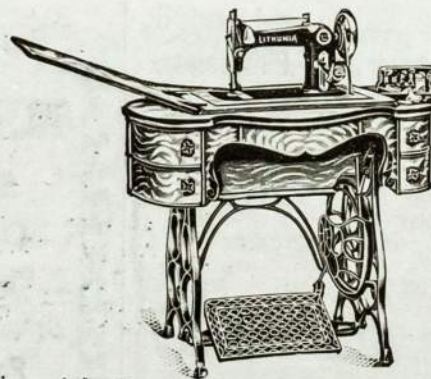
No. H7. Polonia siuvama maszina.
Preke \$15.75

Ta maszina teip-gi yra tokia pat kaip ir NN. H5. ir H6. Polonia maszinos, bet su 5 stalcziais. Puikiai iszgrazinta, isz labai puikaus medžio ir su ja galima padaryti visokius pirmos klesos darbus.

No. H6. Polonia siuvama maszina.
Cena \$11.50

Szita maszina yra tokia pat kaip ir No. H5. Polonia, tikai turi du stalcziu daugiau. Medine maszinos dalis yra arzuolo arba kasztono.

No. H9. Lithuania siuvama maszina.
Preke \$25.75

Padaryta isz geresnio arzuolinio medžio kaip kitos maszinos ir su geresniais prietaisais. Geriausia siuvama maszina, ką galima gauti. Su 5 stalcziais ir nuleidžiama galva.

No. H 1. Prietaisos prie apsisukutimo.
Preke 95c

Susideda isz John Engstromo szvediszkosios britvos, arklio odos diržo pustymui, iszraizyto puodelio muilui, baltu plauku szepetuko, C. ir A. perfumos milteliu, C. ir A. muilo su perfuma apsisukutimui ir francuziszkosios perfumos. Viskas tas sudeta i dailią skrynelę, 7 1/2 x 6 x 4 col.

No. H 2. Prietaisos prie apsisukutimo.
Preke \$2.85

Susideda isz geros ir asztrios Bo-ra-sic britvos su puikia ranke-naite „Cordova“, gero diržo su ranke-naite britvos pustymui, „Royal Crown“ muilo apsisukutimui, szepetuko isz geru plauku, dailaus puodelio, „Royal Crown“ magnezijos ir francuziszkosios perfumos. Viskas sudeta i aksominę skrynelę, didumo 7 1/2 x 7 1/2 x 3 3/8 coliu.

Reikalaujantiems prisiusime didžiausią iliustruotą katalogą visokių pirkinų dovanai.
Atlas Trading Association, Dep.No.1, P.O. Box 722. 416-418-420 S. Broad, 942 Lombard Sts., Philadelphia, Pa. U.S.A.